

"Tėvynė" Savaitinis Laikraštis

Leidžia kas Panktadienį
Savienijimas Lietuvių Amerikoje
Dr. M. J. Viniukas, Sekr. ir Adm.
PRENUMERATA METAMS:
Jungtinėse Valstijose \$1.50
Kitose Valstybėse \$2.00
"T E V Y N Ė"
307 W. 30-th Street, New York, N. Y.

T E V Y N Ė

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

Telefonas L.Ackawanna 4-5529

MINNESOTA
HISTORICAL
SOCIETY

The Lithuanian Weekly "Tėvynė"

Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance of America
Dr. M. J. Viniukas, Sec'y & Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States \$1.50
To Foreign Countries \$2.00
"T E V Y N Ė"
307 W. 30-th Street, New York, N. Y.

No. 24

Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, Authorized on June 27, 1918.

New York, N. Y., Birželio (June) 11, 1937.

Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, N.Y., under the Act of March 3, 1879.

Vol. XXVIII

Plienininkų Streikas Bus Ilgas

CHICAGO, ILL. — Republic Steel korporacijos dirbtuvėse streikas tęsiasi. Birželio 6 d. streikininkai telegramu kreipėsi į prez. Rooseveltą, prašydami jo pagalbos suvesti abi puses į derybas. Tuo tarpu plieno darbininkų vadas, Phillip Murray, Youngstown, O., pareiškė, kad plieno pramonėje taikos nebus tol, kol visos geležies ir plieno liejyklos nepasirašys sutarties su uniija. Pirmoje eilėje gi stovinti Republic Steel korporacija, kuri nepriklauso uniijai ir drįsta laužyti darbininkų streiką, dirbtuves operuojant su pagalba streiklaužių.

Prie to, dabar rengiamasi organizuoti geležies ir rudos kasyklų darbininkus į uniiją: ypač tų kasyklų, kurios teikia rudą Republic Steel korporacijai. Republic Steel korporacijos prezidentu yra buvęs Jones & Laughlin privatus policijos viršininkas ir, nepavykus streiką sulaužyti andai įvykusiomis kruvinomis skredynėmis So. Chicagoje, dabar reorganizuoja buvusius kompanijos uniijos darbininkus ir su jų pagalba bando streiką laužyti.

Plieno darbininkų streiką bando taikyti Ohio valstijos gubernatorius Davey, bet jis dar jokių teigiamų pasekmių nepasiekė.

Kaip išrodo iš susidedamų davinii ir aplinkybių, tai plieno darbininkų streikas dar tik prasidėjo ir jis gali būti ilgas ir kovingas, nes norima laimėti šios industrijos darbininkijai pagerintą buklę. Ar pavyks laimėti — ateitis teparodys. Bet kuomet darbininkuose yra stiprus pasirizimas — kova laimėti nesunku. O pasirizimo pas plieno darbininkus ir jų vadus yra pakankamai.

Žuvo Generolas Emilo Mola

VICTORIA, Ispanija. — Birželio 3 d. netoli Brieviesca į kalnų atsimušė ir sudužo lėktuvas, kuriame skrido Bilbao puolimo vadas, gen. Emilo Mola ir du štabo karninkai. Visi užsimušė. Su jais taipgi užsimušė ir du lakunai, kurie lėktuvą vairavo. Nelaimės priežastis — buvusi labai tiršta migla, todėl lakunai nematė gerai, kur lėkia ir tokiu būdu atsimušė į kalną.

Gen. Mola buvo 50 metų amžiaus ir buvo laikomas kaip vienas iš geriausių generolų sukilėlių tarpe. Žuvusiojo generolo sukilėlių vadai ir sekėjai labai apgailauja. Jo vieton Bilbao fronte dabar paskirta jaunas generolas Davila, kuris komanduos puolimą prieš Bilbao.

HENDAYE, Francija. — Čia plačiai kalbama, kad Ispanijos sukilėlių generolas Mola, du karninkai ir du lakunai žuvę nuo bombos, kuri buvusi įdėta į lėktuvą. Esą, tas lėktuvas negalėjęs susikulti į kalną, nes toje apylinkėje jokio augštesnio kalno nėra, o tik neaugstos kalvos.

Smarkų Mušiai Netoli Bilbao

BILBAO, birž. 6. — Smarkūs susirėmimai eina prie Lemona, pakeliui į Bilbao. Šiose apylinkėse kovojama jau kuris laikas ir pozicijos yra perėjė iš rankų į rankas. Vakar, tačiau, baskiečiai apėjo kai kurias pozicijas ir pasitraukė gilumon link Bilbao. Pėstininkų susirėmimai čia ėjo per istią savaitę. Didelius puolimus sukilėliai darė taipgi ir lėktuvų ir artilerijos. Sukilėliai praneša, kad istisios savaitės kovose lojalistai neteko dvidešimties vieno lėktuvo, kuriuos sukilėliai nušovė. Abi pusės neteko daug kareivių.

Apie Lietuvos Operą

Dabar gyvenęs Amerikoje kompozitorius Žilėvičius rupinasi, kad Lietuvos valstybinė opera apkalnytų Amerikos lietuvius. Komp. Žilėvičius tuo reiškia veda susirašinėjimą su valstybės teatro direktoriumi p. Žadeikiu. Jis nurodo, kad Lietuvos operai į Ameriką nuvykti patogiausius laikus — 1939 m. pasaulinė paroda, kuri įvyks New Yorke.

Pasiteiravę pas valst. teatro direktorių sužinojome, kad Lietuvos operos vykdymo klausimas į Ameriką galutinai neišspręstas. Tačiau, galvojama, kad į Ameriką galėtų vykti operos solistai, o operos chorą turėtų paruošti Amerikos lietuviai. Be to, vienas-kitas solistas būtų paimtas iš amerikiečių lietuvių tarpo.

Windsor Apsivedė

MONTS, Francija. — Kaip buvo planuota, buvęs Anglijos karalius Edvardas VIII, kuris dabar vadinasi Windsor'o kunigaikštis, birželio 3 dieną apsišvedė su savo numylėtine, amerikietė Wallis Warfield (Simpson'iene).

Vedybų apeigos atlikta dvilypės: pirmiausia juodu ženvbiu ryšiu surišo Monts miestelio majoras, o paskui bažnytinį slubą davė iš Anglijos atvykęs neautorizuotas anglikonų bažnyčios kunigas. Pirmosios apeigos atlikta francūzų kalba, o antrosios — anglų.

Vestuvių pokily dalyvavo tik 50 asmenų, artimų kunigaikščio ir jo žmonos draugų. Anglijos karališkos giminės nė vienas asmuo ar atstovas nedalyvavo. Taipgi niekas ir iš Anglijos vyriausybės vestuvėse nedalyvavo. Susituokusieji jaučiasi laimingi ir medaus mėnesį praleisti išvyko į Austriją.

Europos krepšinio nugalėtojai iškilmingai sutikami laikinojoje Lietuvos sostinėje Kaune, prie Kultūros Rūmų. Viršuje nugalėtojus sveikina vyriausybės vardu ministeris pirmininkas Juozas Tūbelis. Apačioje nugalėtojus ištiekiamos dovanos.

Ilgiausias Saulės Užtemimas

Birželio 8 d. įvyko ilgiausias visiškas saulės užtemimas pastarųjų 12 šimtmečių laikotarpiu. Kadangi visiškas ir ilgiausias užtemimas buvo matomas tik Pacifiko vandenynė, delto Amerikos mokslininkai ir astro nomai šį saulės užtemimą tėmėsi saulės kepinamoje Canton saloje. Įėjęs tarpe saulės ir žemės mėnulis visiškai saulę uždengė 7:49 val. rytė Canton salos laiku 3:06 val. popietę rytinių dienos šviesos taupymo laiku) ir visiškas užtemimas tęsėsi 3 minutes ir 33 sekundas. Jungtinėse Valstijose dalinas šis saulės užtemimas buvo matomas: Eureka, Calif., Wichita Falls, Tex., Shreveport, La., Biloxi, Miss. ir Linkui Tampa ir Palm Beach, Fla., ruoštu.

Šis saulės užtemimas ėjo per Pacifiką apie 140 mylių pločio juosta, siekdamas šiaurinę Australiją ir Pietų Ameriką Peru pakraščius. Taigi visiškas saulės užtemimas ėjo beveik tik per vandenyną. Šio saulės užtemimo tėmytojų davinius šia proga paskelbti nesuspėjome.

Nužudė Amerikos Piliētį

BERLYNAS. — Birželio 4 d. sulig žmonių Teismo nuosprendžio čia nukirsta galva Jungtinių Valstijų piliēiui žydų kilmės studentui Helmut Hirsch, kuris buvo kaltinamas už priešvalstybinį veikimą Vokietijoje. Nors Jungtinių Valstijų valdžia Hirsch'ą stengėsi išgelbėti, bet nepavyko — Hitleris į tai nekreipė jokios dėmes.

KALVARIJA. — Šusninkų kaime neseniai numirė 104 metų amžiaus senukas Olskevičius. Senukas iki pat mirties jautėsi stiprus ir dirbo visokiūs ukio darbus. Apylinkės gyventojai senelį labai mylėjo ir gerbė, nes jis buvo geras ir sąžiningas žmogus. Prieš kelis metus numirė jo žmona, kuri taip pat išgyveno arti 100 metų.

Numirė Artistė Jean Harlow

HOLLYWOOD, CALIF. — birželio 7. — Šiandien čia numirė garsi judžių artistė, Jean Harlow. Vėlonė buvo dar jauna — turėjo vos 26 metus amžiaus ir buvo viena žymesniųjų judžių pasauli. Yra suvaidinusi daug ir publikos mylinių judžių. Pirmame paveiksle vaidino 1930 metuose. Pastaruoju laiku buvo stambiai apmokama — gaudavo, bendrai imant, po \$4,000 savaitėje.

Nacių Jaunimas Muša Katalikų Jaunimą

MUNICH, Vokietija, birž. 6. — Čia keletas Hitlerio sekėjų jaunųjų grupių bandė išardyti katalikų grupių bendrą išardytą katalikų pamaldas keliose bažnyčiose. Iš to prasidėjo muštynės tarpe minėtų ir katalikų jaunųjų. Kivirčių tarpe abiejų grupių laukta jau išvakarė po to, kai Munich'o popaliarius kunigas, Rupert Mayr, buvo areštuotas, kuris turavo Pasauliniame Kaire ir ten neteko abiejų kojų. Šis kunigas, tačiau, smarkiai kovojo už Vokietijos valdžios persekiojamus katalikus. Jis, sakoma, buvo areštuotas todėl, kad jį sulaukė saktius pamokslus, kreipiamus prieš persekiojtojus. Hitleriečiai prieš katalikus buvo užsudegė todėl, kad pastarieji kelios dienos atgal pradėjo propagandą jaunimą verbuoti į katalikų organizacijas. Šis sekmadienis buvo paskelbtas kaip vajuos pradžia. Hitleriečiai todėl pulė katalikų jaunuosius ir delto kilo susirėmimas, kuris buvo gana smarkus. Pasekos susirėmimo — 10 kunigų areštuota. Dabar tarpe Vokietijos katalikų ir hitlerininkų prasideda didesnė neapykanta. Kunigija puola hitlerizmą net iš ambonų. Del to gali kilti labai rimtos pasekos. Hitleris katalikus jau senai ir gana žiauriai persekioja.

Nori Teismą Reformuoti Dabar

WASHINGTON, D. C. — Pasibaigėime su laikrastininkais, prez. Rooseveltas pareiškė, kad liaudis reikalauja Augščiausiojo Teismo reformavimo, jo modernizavimo ir į jį įnešimo naujo kraujo, ko dėl reikia padidinti teisėjų skaičių. Prezidentas pareiškė, kad teismo reformavimas turės būti atliktas dar šiuo kongreso posėdy, tačiau jis atsakė pasakyti, ar jis sutiks priimti bent koki kompromisą. Bet senatorius Robinson, po pasikabėjimo su prezidentu, davė aiškiai suprasti, kad jei bus reikalas, tai prezidentas sutiks teismą padidinti mažesniu teisėjų skaičiumi. (Pirmiau prez. Rooseveltas norėjo, kad teismas būtų padidintas šesiais naujais teisėjais.) Tačiau opozicijoje esanti kongresmanai sako, kad dauguma senato esanti nusistatę prieš teismo reformavimą ir jį nesutiks priimti jokio kompromiso.

Sudegė Devyni Žmonės

REDDING, Calif. — Praeitą savaitę ties Shipload Springs apvieto ir sudegė Greyhound busas. Jame taipgi sudegė ir devyni keliaiviai. Busas užsiliepsnojo kai tik apvieto ir todėl žmonės neturėjo progos išsigelbėti. Su keleiviais žuvo ir buso šoferis.

Kaip liudytojai pasakoja, tai busas apvieto važiuodamas tiesiu keliu. Buso apvartimo priežastis nežinoma.

SUKILĖLIAI SMARKIAI VEIKIA.

HENDAYE, Francija. — Birželio 7 dieną 64 sukilėlių lėktuvai bombardavo Bilbao ir jo apylinkes. Bombardavo taipgi ir iš sunkiosios artilerijos. Padaryta daug žalos.

Tą pačią dieną sukilėlių veiktikas žymiai pagyvėjo ir kituose frontuose. Smarkiai bombarduota ir Madridas.

Lietuviai Sklandymo Konteste

Amerikos Sklandymo Draugijos pirm., Dr. Karl O. Lange, praneša, kad tarpe įsiregistravusių lakunų sklandymo konteste, yra įsiregistravę ir du Lietuvos lakunai-sklandytojai, būtent: Jonas Pyragius ir Bronius Oškinis. Be Lietuvos sklandytojų iki šiol tik vienas Vokietijos sklandytojas įsiregistravęs, būtent Peter Riedel. Bet ir šių Lietuvos ir Vokietijos sklandytojų stojimas į sklandymo kontestą, pridūoda jam tarpiautinės reikšmės, kuo Dr. Lange pasidžiaugia.

Šis sklandymo kontestas prasidės birželio 26 d. ir tęsis iki liepos 11 d., š. m., Elmira, N. Y. Iki birželio 5 d. buvo įsiregistravę 45 sklandytojai-lakunai su 31 sklandytuvu. Tikimasi, kad konteste dalyvaus apie 125 sklandytojai su 50 sklandytuvų. Du sklandytojai įsiregistravę net iš California valstijos ir kol kas New Jersey valstija skaitlingiausiai atstovaujama konteste — ji turinti 11 kandidatų.

Butų dar vienas žymus laimėjimas lietuvių ir Lietuvos garbei, jei Lietuvos sklandytojams-lakunams pavyktų laimėti šį sklandymo kontestą. Nežiūrint keno laimėjimu šis kontestas baigsis, vis tik geras ir lietuviams garbingas žygis, kuomet Lietuvos sklandytojai jame dalyvauja. Linkime Lietuvos sklandytojams geriausio pasisekimo laimėti šį kontestą. Visa Amerikos lietuvių visuomenė jiems to linki ir didžiausiu įdomumu seks sklandymo kontestą.

CIO Streikieriai Buvo Užvaldę Lansing

LANSING, MICH., birž. 7. — Čia suareštuota aštuoni automobilių streikininkai, kurie pietavo dirbtuvė. Išreikškimui užuojautos, 2,000-5,000 CIO organizacijos darbininkų susiorganizavo ir leidosi į Lansing'o biznio sekeiją, kur jiems pavyko užblokuoti gatves, uždaryti visas automobilių dirbtuves ir pagaliau net įsigauti į Mich. valstijos sostinę, kuri šiame mieste randasi.

Lansing'o priemiesty tarpe CIO darbininkų ir studentų įvyko susirėmimas, kuriame tačiau niekas skaudžiai nenukentėjo.

Tik gubernatoriui, Frank Murray, įsikūsus — prieita kompromiso, sutikta suareštuotuosius pikietininkus paleisti iš kalėjimo ir tik tuomet CIO darbininkai pasitraukė iš savo užimtų pozicijų.

Fordiečių Unija

DETROIT, MICH. — Čia pastaruoju laiku susiorganizavo Fordo darbininkų uniija, kuri nenori nieko bendro turėti su CIO. Į uniiją įstojo jau 7,000 darbininkų. Uniijos vadai pareiškia, kad ši uniija taipgi nieko bendro neturi su Fordo palaikoma darbininkų neva uniija. CIO uniijistai šiai uniijai priešingi ir įtaria, buk ji suorganizuota su pagalba paties Fordo, kad tikrajai uniijai pakenkus.

VOKIETIJOS-ITALIJOS KARINĖ SAJUNGA.

ROMA. — Pusiau oficialus Italijos diktatoriaus Mussolinio dienraštis „Gionale d'Italia" šiomis dienomis atidengė paslaptį, kad tarpe Vokietijos ir Italijos padaryta karinė sutartis, kurios tikslas esąs apsiginti nuo puolikų. Romon atvažiavęs Vokietijos karo ministeris, gen. Blomberg, Italiją su Vokietija galutinai sucementavęs.

Statoma Šventosios Miestas

KAUNAS. — Nuo pat ankstyvo pavasario Šventosios uosto eina statybos darbai. Uoste statoma nauji trobėsiai, kuriuose bus įrengtos uosto įmonės. Be to, planuojamas žvejų miestelis, tvarkomas kelias į uostą. Vejo pastumam smėliai užlaikyti kopos apsodinamos pašaitėmis. Gražiai išplanuotame žvejų mieste neturės bus pradėta statyti žvejams išsimokėtinai nameliai. Iš Liepojaus pakviesti specialistai stato du modernius žvejybai motorlaivius. Po trijų mėnesių motorlaivių statyba bus baigta ir jie bus atiduoti naudotis žvejams. Šventosios uosto statyba vykdoma ukiu būdu. Šiemet atliekami parengiamieji jurus pagilino darbai, o ateinančiais metais Šventosios uostas bus gilinamas iki 5 metrų gylio.

Lietuvių Gimnazija Bus Uždaryta

„Vilniaus Rytus" praneša, kad švenčionių lietuvių gimnazijos direktoria gegužio 9 d. gavo iš Vilniaus apygardos mokyklų kuratorijos raštą, kuriame kuratorija sako: „Kuratorija praneša, kad prieš šį metų gegužio mėn. 15 d. reikia pranešti visiems suinteresuotiems tėvams, kad toji gimnazija šį metų gale bus uždaryta".

Laikraštis ta proga pastebėjo, kad del tos gimnazijos uždarymo švenčionių „Rytus" švietimo draugija yra apeliavusi švietimo ministerijon Varšavoje, iš kur dar iki šiol negavo jokio atsakymo.

FASISTAI BUTŲ NUGALĖTI.

WASHINGTON, D. C. — Jei Europoje kiltų karas, kurio vienoje pusėje vyriausiosios jėgos būtų Francija ir Anglija, o kitoje — Italija ir Vokietija, tai dvi pirmosios būtų laimėtojos. Taip pareiškia užsienio reikalų vedėjas, p. D. H. Popper.

T E V Y N Ė

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienį.

S. E. VITAITIS — Redaktorius,
307 W. 30-th St., New York, N. Y.

Visi raštai skiriami „Tėvynei“ turi būti siunčiami Redakcijos vardu ir turi būti su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamus raštus Redakcija trumpina ir taiso sulig savo nuostatais. Netinkami spaudai smulkūs raštai — korespondencijos, eilės, pranešimai ir tt., naikina ir autoriams negrąžina, jei nėra pridėta pašto ženklelių jų sugrąžinti.

NAUDINGAS PATARIMAS

Vienas Amerikoje gines ir augę SLA veikėjas kelia labai aktualų mūsų kasdieniniam gyvenime sekamą klausimą:

„Dažnai pastebiu „Tėvyneje“ SLA kuopų veikėjų nusiskundimus, kad nariai nelanko kuopų susirinkimų. Šių narių apsilėidimą keliais atvejais yra nurodžiusi ir „Tėvyne“ redakcija, ragindama narius atlikti savo pareigas ir lankyti kuopų susirinkimus. Žinoma, fraternalės organizacijos nariai turi lankyti kuopų susirinkimus, nes jie yra pilnai savo organizacijos šeimininkais. Kuomet nariai nelanko kuopų susirinkimų, tai jie negali atlikti organizacijos valdymo ir tvarkymo pareigų.

„Bet gi reikėtų panagrinėti priežastis tokio narių apsilėidimo jų pareigose. Man rodosi, kad viena iš gana svarbi priežastis yra tai, įsigalėję lietuvių tarpe asmeniškumai, kurie keliai ir kuopų susirinkimuose bei organizacijos veikime. Aš kalbu iš savo patyrimo mūsų kuopos susirinkimuose. Neretai susiremia du veikėjai, ar dvi veikėjų grupės kuopos susirinkime ir pradeda ginčytis, kartais net kiotis visiški asmeniniai dalykai, kurie nieko bendra neturi nei su organizacijos reikalais, nei su kultūrinio veikimo. Net neįjauk darosi beklaušant tokių beprasmių ginčų. Rodos, galėtų asmeniškumai pasikalbėjime tuos savo asmeniškus piktnius ir nesupratimus apkalbėti ir išspręsti. Kam tai nešti ir kuopos oficiali susirinkimą ir varginti kitus narius tokiais ginčais? Tai viena priežastis, kuri atstumia narius nuo susirinkimų lankymo.

„Antra priežastis, tai partiniais sumetimais pastangos pasijungti S. L. A. kuopas tokiems partijų darbam, kurie nieko bendra su Susivienijimu neturi. Aš pilnai sutinku su „Tėvyne“ redakcijos išvada, kad tik tokiais partiniais darbais gali kuopos dirbti, kurioms pritaria visi kuopos nariai. Jei dalis narių bent kokiam partijam ar politiniam sumanymui nepritaria, tai neturėtų būti keliamas SLA kuopų susirinkimuose. Pervarymas „steam rollerio“ keliu bent kokio partinio ar politinio reikalo kuopos susirinkime, neišvengiamai išsunks nesutikimus ir vaidus. Tokiu atveju, kuomet neviejoje įbrukamas bent kokis politinis ar partinis veikimas ir verčiami jam tarnauti ir nepritaranti nariai, tai demokratini principas — pasiduoti didžiūnoms valiai — neveikia ir net netikslu jį taikyti tokiu atveju.

Man labai keista, kad dažnai net vyriausi Susivienijimo vadai mano, jog yra tinkama ir dora nepartinės fraternalės organizacijos nariams didžiūna balsų uždėti pareigas tokio politinio ar partinio veikimo, kuriam nariai nepritaria. Man rodos, kiekvienas inteligentiškas žmogus gali suprasti, kad SLA nariai stoji į Susivienijimą visai kitokiais tikslais ir čia nėra vietos politiniam ar partiniam darbams. Kuomet mes stojame į partinį ar politinį veikimą, tai pasirenkame tokią partiją, kurios yra artimos mūsų įsitikinimams. Neverskime vieno kito tarnauti svetimiems dievams ir mūsų kuopų susirinkimais bus ramūs ir kultūringi. Tuomet nereikės skystis, kad nariai nenori lankyti kuopų susirinkimų.

Prie šių pastabų jokie komentarai nereikalingi. Tai yra labai sveika ir pilnai teisinga nuomonė,

nurodanti dvi svarbias priežastis, kurios kliudo netik kuopų nariams taikiai sugyventi ir kultūringai veikti, bet jos taip pat paliečia net SLA. Seimas ir abeno SLA. plėtimo bei ugdymo darbą.

Linkėtina, kad visi SLA veikėjai ir nariai persiimtų tuo gražiu patarimu: *neverskime vienas kito tarnauti svetimiems dievams!* Partinių ir politinių darbų dirbti eikime į mums artimas sriovines organizacijas. Susivienijime dirbkime tik visiems bendrus savitarpio susisilpimo ir kultūrinio auklėjimosi darbus.

SUSIRUPINAMA JAUNIMU

Negalinėtų gauti darbo industrioje ir pramonėje jaunuolių klausimas Amerikoje darosi opesnis ir opesnis. Jau net atsakomąjį visuomenės vadai pradeda tuo klausimu rimtai susidomėti ir mudo pavoju kraštui, kuomet priaugęsios kartos milijoninės armijos neturi progos gauti darbą. Tai begalo svarbi problema visam kraštui.

Neseniai kalbėdamas Nacionalės Industrijos Konferencijos Tarybos susirinkime žinomas visuomenininkas ir finansieris Owen D. Young nurodė, kad 1935 metais, t. y. apie 20,000,000 jaunuolių, tarpe 16 ir 25 metų amžiaus, apie 5,000,000 negalėjo gauti jokio darbo. Penki milijonai jaunuolių armija, negalinti gauti užsiėmimo pragyvenimui užsidirbti, sudaro labai rimtą pavojų kraštui. Susidaro puikiausia dirva kriminalių prasizengimų plitimui ir raketieriškam piketavimui bei streikaujamumui, kaip kad teisingai p. Young nurodo.

Ištikro susidaro begalo traginių padėčių, kuomet pradėdami savo gyvenimą ugninės energijos ir gražiausių planų bei pasirizimų jaunuoliai staiga suranda, kad jie gyvenimui nereikalingi, kad pašaulis jų visai nenori. Todėl pilnai vietoje p. Young pataria industrijos ir pramonės vadams būtinai surasti išeitį šios padėties pralaimimui. Šia begalo svarbia problema visuomenininkai turėtų susidomėti ir vyriausybė.

NETIKSLIOS IŠVADOS

Buvusis „Tėvyne“ redaktorius, p. V. S. Jokubynas, rašo „Dirvoje“ opiu lietuvių gyvenimo klausimu, kad Amerikoje gimę ir augę lietuviai negerbia savo pavardžių ir neleistinai jas iškreipia. Ši apgailetiną dalyką p. Jokubynas pastebėjęs įstoja į SLA naujų narių sąrašuose, kurie skelbiami SLA Sekretoriaus apyskaitose.

Negalima nepritari p. Jokubyno nuomonei, kad labai žeminantis lietuvių reikšmę, kuomet mūsų broliai taip iškreipia savo pavardes, kad visiškai negalima jų pažinti, jog yra lietuviškos pavardės. Tas reiška, kad tokie lietuviai negerbia savo šeimos kilmės, savo tėvų pavardės. Perilgas, suslavintas lietuvių pavardės galima sutrumpinti ir sulietuvinti nepanaikinant jų lietuviškos kilmės, kad iš pavardės būtų galima pažinti, jog tai yra lietuvis. Paimkime graikus, kokias ilgias ir painias pavardes turi, vienok jų laikosi ir jas gerbia. Dalinai tėvai kalti, kad leidžia savo vaikams taip daryti jų prigimtas pavardes.

Tačiau visai ne vietoje p. Jokubynas padaro išvadą, kad nelietuviškos pavardės SLA naujų narių sąrašuose reiškia viena iš dviejų: arba SLA nariais svetimtaučiai primami, arba lietuviai be apmąstymo savo pavardės pakeičia. Kaip pirmajis SLA veikėjas turėtų žinoti, kad SLA konstitucija nustato kas gali būti priimtas nariu į Susivienijimą. Jisai žino, kad SLA nariais gali tapti tik lietuviai, arba tik toki kitų tautybių žmonės, kuomet susidėję su lietuviais per apsidėdimą ar įsūnybę. Todėl kiekvienam aišku, kad SLA nariais negali būti priimami svetimtaučiai, kurie nieko bendra su lietuviais neturi.

Taip pat perdang pasakyta, kad šiandien matome į Susivienijimą lendant svetimą gaivalą. Nejaugi

galime pavadinti savo vaikus svetimu gaivalu vien už tai, kad jie iškreipia savo lietuviškas pavardes, arba pasivadina visai kitomis pavardėmis? Daugelis jų tai daro, visai nenujaušdami, kad jie savo šeimos garbę žemina, kad lietuvių skriaudą daro. Pagaliau turime skaityti ir su aplinkybėmis. Gyvename ne Lietuvoje, bet įvairių tautų mišny — Amerikoje. Net labai kultūringos ir stiprios tautiniai susipratę tautinės mažumos Amerikoje nepajėgia išvengti svetimų tautybių įsivainiojimo į jų gyvenimą.

Daugelis ne lietuviškų pavardžių SLA narių sąrašuose atstovauja tas lietuviškas, kurios ištektę už svetimtaučius. Bet vis tik jos jaučia patraukimą prie savųjų ir todėl stoji į lietuvišką organizaciją. Buti netikslu ir lietuvių gyvenimui žalinga atstumi lietuvių nuo Susivienijimo vien dėlto, kad likimas davė ne lietuviškas pavardes, arba kad per savo nesupratimą iškreipė savo pavardes. Daug svarbiau už pavardę yra lietuviška širdis ir siela.

REMTINOS PASTANGOS

Vytauto Didžiojo Muziejus Kaimo įgaliojimo visa eilė Amerikos lietuvių veikėjų rinkti iš Amerikos lietuvių visuomenės muziejui eksponatus. Tais eksponatais yra Amerikos lietuvių kultūrinio veikimo liekanos: įvairūs spausdiniai, dokumentai, ženklai ir tt.

Tokios Vytauto Didžiojo Muziejaus pastangos yra remtinos. Daug vertingos istorinės medžiagos iš Amerikos lietuvių visuomeninio ir kultūrinio veikimo yra sunyksios. Su laiku sunyks ir dar esanti istorinė medžiaga, nes Amerikos lietuviai tokios medžiagos rinkimui ir tinkamam užlaikymui nesiurpino ir nesiurpina, išskiriant tik vieną, kitą veikėją. Todėl bus naudingiau Amerikos lietuviams, jei tokią medžiagą galėsime sukuopti bent Lietuvoje.

Taigi Amerikos lietuvių visuomenė turėtų kooperuoti su muziejaus paskirtais įgaliojimais istorinės medžiagos rinkimo reikalui. Darbas, tačiau, mums rodos, pradėtas nelabai vykusiai, paskiriant visą eilę savistovių veikiančių įgaliojimų. Butų buvę daug tiksliau padaryta, paskiriant komisiją tokiam darbui, kuri būtų galėjusi tiksliai suplanuoti eksponatų rinkimą. Bent dabar muziejaus įgaliojimai turėtų susiburti patys į tokią komisiją ir pavestą darbą tiksliai suplanuoti. Reikia smulkmeniškai išaiškinti visuomeni kokie dalykai yra tais eksponatais, kad visuomenė žinotų ką eksponatų rinkėjams siūsti. Reikėtų nustatyti bendrą centrą, į kurį tokie eksponatai būtų siunčiami.

Pasirizimas, tačiau, yra geras ir remtinas. Linkėtina kad tas pastangas Amerikos lietuvių visuomenė parentų visu nuosirdumu.

NEŽINOMAS GENIJUS

Daugelio genialių išradimų, kuriais sukurta visuomenės gyvenimo naujos epochos, išradėjai dažnai esti platesnei visuomeni visiškai nežinomi. Kiek buvo žinoma plačiai Amerikos visuomeni, kad iki pastarųjų dienų gyveno Philadelphia, Pa., atvaizdų gadinys sukurėjas, Frederick E. Ives, kuris išrado būdą nuėmimui atvaizdų metale, kuris angliškai vadinamas „half-tone“. Šitas išradimas sudarė galimybes pigiu būdu spausdinti įvairius atvaizdus, kas šiandien visame pasaulyje plačiausiai naudojama.

Pirm šito išradimo atvaizdų spausdinimas buvo labai brangus dalykas ir ne tik korektingas, nes atvaizdai turėjo būti nupiešti tokioje medžiagoje, nuo kurios buvo galima spausdinti. Pagaliau velionis Ives nemaža prisidėjo ir prie patobulinimo bei išradimo automatiško būdo įvairiomis spalvomis atvaizdus spausdinti.

Vienok šitas genialus žmogus gyveno iki pat mirties netik pasauliui nežinomas, bet ir platesnei Amerikos visuomeni nieko apie jį nežinojo.

M. Petrauskas — Vilniaus Mėno Kėlėjas

Šiaip ar taip, 1905 metų data labai reikšminga visose lietuvių gyvenimo srityse: tiek politinėje, tiek kultūrinėje, pagaliau ir meno veikloje. Antai 1905 m. vasario 6 d. Vilniuje surengtas pirmas viešas spektaklis, per kurį buvo vaidinama tradicinė komedija „Amerika pirtyje“. Didelio padidžio tasai lietuvių vakaras padarė tuometinei Vilniaus visuomeni.

Gražių vertinamųjų žodžių paskatinti, lietuviai vilniečiai pradėjo galvoti su kuo rimtesniu pasirodyti. Tuojau po pirmo pavykusio viešo vaidinimo, imtasi ruošti operetę „Eglė žalčių karalienė“. Buvo pakviestas sv. Jono bažnyčios vargonininkas Geryngas muzikai parašyti. Jis, nors budamas lenkas, bet meną vertindamas kaipio tarptautinį faktorių, sutiko lietuviams padėti. Buvo pradėtas darbas. Artistai, jeigu taip galima pavadinti paprastus scenos męgėjus, uoliai ėmėsi darbo. Tačiau į vienas repeticijas Geryngas neatvyksta. Siūniama delegacija sužinoti neavykimo priežastis. Paaiški, kad vargonininkas daugiau nebegalės lietuviams padėti, nes jo viršininkas, klebonas, jam pareiškė, kad bendravimas su lietuviais nepageidaujamas dalykas: reikia pasirinkti vienus iš dviejų: arba lenkus, arba lietuvius, o „dviem dievams“ tarnauti negalima. Kitaip — klebonas padarys išvadą: jei su lietuviais — pavarys iš vietos. Ką veiks vargšas vargonininkėlis: nusileido, prižadėjo su „pagonimis“ nieko bendro neturėti.

Visi entuziastai lietuvi — nušimė: kas daryti? Vos pavyko šiaip taip surinkti chorą, nebus chorvedžio — iskricks. Tuo metu salėje sėdėjo studentas P. Bugailiškis su kažkokiu, kitiems nepažįstamu, draugu ir klausėsi susirinkusiųjų bėdojimų.

— Žinote, aš siulyčiau jums savo draugą — jis gal galėtų pamokyti chorą.

Viena drąsesniųjų panelių prašė supažindinti su siulomuoju chorvedžiu. Susipažinusi, ji pradėjo tą nedrąsų vyrą egzaminuoti:

— Ar moki tamsta chorą vesti?

— Sodžių kantarkas pamokinu.

— Taip, tai taip, bet čia miestas, Lietuvos sostinė, — paabrėžė jina, — todėl bent kaip negalima. O gal tamsta pasikambintum.

— Tai savo parapijos fisharmonija šiaip taip pačirbinu...

Naujasis dirigentas mėgėna šį, mėgėna tą, ojurko išklusų fortepijoną.

— O ką tamsta rimtesnio moki pasikambinti? — klausia prisipyrusi panelė.

Tada tasai skambtelia garšiau ir užtraukia itališkai ariją iš „Rigoletto“ — širdys mergelių...

Visi nutija, o egzaminavusi panelė atgalia išsprunka iš salės...

Tai buvo Mikas Petrauskas. Susirinkusieji puolėsi jo prašyti, kad padėtų pastatyti „Eglę žalčių karalienę“.

— Ne, taip greitai operetės negalėsiu padėti pastatyti. Juk reikia parašyti muziką ir tt. Galiausiai jai jums patarti, jeigu jums taip išeis: pamokysiu chorą, ir surengsim koncertą su šokiais. Gerai?

— Gerai, gerai! — pritarė susirinkusieji.

Na ir prasidėjo dažnos repeticijos, kurios tęsdavosi nuo 8 val. vakaro kartais ligi 3 val. ryto. Visi choristai su užsidegi-

mu tas repeticijas lankė, kad tik galėtų pasirodyti su koncertu.

Tuo metu — o tai buvo pavasaris — Mikas Petrauskas kurė savo „Birutę“. Gyveno ant Neries kranto, keldavosi 4 val. ryto ir vienmarškinis rašydavo, komponuodavo gaidas.

Pirmas Miko Petrausko vadovaujamo choro koncertas įvyko birželio 6 d. Vilniaus miesto salėje. Vakaro programė buvo ir vaidinimas Korzeniovs-kio komedijos „Pabaigtųjų“. Koncertinėje daly pats Mikas dainavo solo. Apie tą vakarą rašydamos, „Vilniaus žinios“ (1905 m. 139 nr.) štai kaip atsiliepią apie Miko Petrausko darbo vaisius: „Daug geriau už spektaklį patiko dainos. Choras vedamas p. Petrausko padainavo pirmučiausiai: „Lietuva, tėvyne mano“, paskui dar keletą dainelių didei gražiai. Publika plojo delnais be galo. Didei gražiai padainavo kelias daineles solo p. Petrauskas... Sprengingas neatvyksta. Siūniama delegacija sužinoti neavykimo priežastis. Paaiški, kad vargonininkas daugiau nebegalės lietuviams padėti, nes jo viršininkas, klebonas, jam pareiškė, kad bendravimas su lietuviais nepageidaujamas dalykas: reikia pasirinkti vienus iš dviejų: arba lenkus, arba lietuvius, o „dviem dievams“ tarnauti negalima. Kitaip — klebonas padarys išvadą: jei su lietuviais — pavarys iš vietos. Ką veiks vargšas vargonininkėlis: nusileido, prižadėjo su „pagonimis“ nieko bendro neturėti.

Prisiminkime dar kartą, kad tai visa dėjosi audringais 1905 metų revoliucijos laikais. Mikas Petrauskas tuomet gyveno nelegaliai, jam grėsė kalėjimas ar kitoks laisvės suvaržymas. Tačiau jįsai ir tokiu metu ir tokioje padėty neuzmiršta muzikos meno.

Per visą vasarą vaidinimų nebuvo. Tik tai rugpjūčio 28 d. vėl toje pačioje miesto salėje surengtas didelis vakaras, kuriame vaidinta du dalykai: komedija „Nepadėjus nēr ko kasti“ — Vaizganto ir „Kaminkretis ir malunininkas“, M. Petrausko operetė.

„Vilniaus žinių“ 198 nr., tarp kita ko, skaitome:

„Tautiškųjų dainų skyrius stačiai pakėlė entuziazmą publikoje. Kitas dainas turėjo dainuoti po tris sykius, ir publika klausė atsistojusi, išreiksdama savo pagarbą. Vyriausiąjį vakaro galvą ir operetės autorių p. Petrauską publika išaukė ant scenos ir iškėlė jam milžinišką ovaciją. Tegul tāt tasai doriskas atpildas bent kiek atlygina tam karštam tėvyniui už jo rupešius ir darbus, padėtus prie įrengimo šio vakaro, kurs, be abejo, atves labai gražius vaisius“.

1905 m. rudenį (lapkričio 10) Vilniuje įsisteigė specialis teatro draugija „Vilniaus Kanklės“, kuri kitais, 1906 metais, gana našiai pasirodė savo darbais. 1906 m. rudeniiu specialiai pasikvietė Miką Petrauską, kad pakeltų dainos meną. M. Petrauskas pažadėjo pastatyti net tris operetes: „Adomą ir levą“, „Kaminkretį ir malunininką“ ir „Birutę“.

Čia buvo susidurta su didėlėmis kūtėmis: tuomet „Vilniaus Kanklės“ buvo nesantaikoje su ankščiau įsikurusia lietuvių savisėlos draugija, kuri taip pat rengė vaidinimus ir turėjo savo chorą, vedamą J. Tallat-Kelpšos. Tasai choras atsisakė dainuoti „Viln. Kanklių“ vakare del to, kad ir M. Petrauskas atsisakęs prisidėti prie savitarpičių. Reikėjo kartą kviestis net lenkų choristus, kuriuos suvaldyti netaip jau buvo lengva. Bet vis dėlto M. Petrauskas pažadą tesėjo: spalio 1 d. buvo pastatytos dvi operetės: „Adomą ir levą“ ir „Mamin-kretys ir malunininkas“.

Idomu, kas tose operetėse vaidino. Iš tų artistų šiandien vienas scenoje nedirba. Pirmojoje operetėje Adomą vaidino G. Landsbergis (miręs), levą — O. Pleiryte-Puidienė (taip pat mirusi) ir Grafa — J. Briedis. „Kaminkretys ir malunininkas“ žymiai daugiau veikėjų, ir čia pasirodė daug naujų artistų, kurie turėjo, kaip žinoma, ne tik scenoje kalbėti, bet ir dainuoti: Gratas — J. Pleirys, Sabukas — A. Smetona, Pransys — P. Putramentas, Piklius — G. Landsbergis, Tekliū — M. Slapeliene-Piasekaitė, malunininko tarnaitės: Z. Landsbergaitė ir Z. Smetonienė.

Operėčių muzika parašyta M. Petrausko.

Pagaliau spalio 24 d., vadinasi, tik po trijų savaičių surengiamas dar vakaras, kuriame vaidinama didelė M. Petrausko melodrama (žemkalnio žodžiai) „Birutė“. „Birutė“ tuo įsidėmėtina, kad joje pasirodė pirmą kartą dabartinės mūsų operos pažiba — Kipras Petrauskas, lig tol tedainavęs lietuvių choro. Kipras tuomet buvo pačia-me žalume: dvidešimts metų tesukakęs. Operetėje jis vaidino Birutės broli (antrąjį broli vaidino S. Audiejus). Publika nepaprastai susižavėjo Miko broliu Kipro balsu. Tuojau susidarė komitetas rūpintis Kiprą išleisti į konservatoriją. Visuomeni parėmus, Kipras Petrauskas išėjo į didelius dainininkus.

Per tuos operėčių vaidinimus buvo taip pat ir choro dainos.

1906 m. Vilniuje lietuvių dainos menas gražiai suzydėjo. Išvaizdavo M. Petrauskui iš Vilniaus, tokių didelių operėčių nebuvo galima pastatyti. Bet už tai Vilnių lankė jaunas dainininkas, konservatorijos studentas, Kipras Petrauskas ir žavino savo stebuklingu balsu.

Julius Butėnas.

Lietuva Daugiausia Pagamina Bekono Visame Pasauly

KAUNAS. — Centralinis statistikos biuras paskelbė nuo 1925 m. ligi 1937 m. pradžios duomenis, kurie rodo, kiek kuri Pabaltijo valstybė augina kiaulių ir kiek pagamina bekono. Praėjusiais metais Lietuvoje buvo 1,210,000 kiaulių, ir užsienius tais metais kiaulių ir kiaušienos išvežta 21,808,4 ton., tame skaičiuje bekono išvežta 10,267,5 to, Latvijoje praėjusiais metais buvo tik 674,374 kiaulės, o bekono išvežta ir užsienius 1,910 to; Estijoje buvo 244,560 kiaulių, o bekono išvežimas siekia 2,254,1 to. Kiaulių auginimas ir bekono gaminimas visuose Pabaltijo kraštuose nuo 1925 metų beveik vienodu tempu kilo ir augščiausia laipsni pasiekė: Lietuvoje 1931 m. (daugiausia buvo kiaulių — 1,568,543) ir 1932 m. (daugiausia išvežta bekono — 25,131,6 to); Latvijoje 1935 m. (daugiausia buvo kiaulių — 803,101), o didžiausias bekono išvežimas buvo 1927 metais 3,968 to; Estijoje daugiausia kiaulių (354,360) buvo 1927 m., o bekono išvežimas didžiausias 1932 m. (3,935,7) to.

Iš tų duomenų matyti, kad mūsų kraštas visame Pabaltijo daugiausia augina kiaulių ir daugiausia gamina bekono išvežimui ir užsienius.

Vardai visų surių aiškiai pažymėti. Europiskos rusies suriai, kurie gaminti Amerikoje yra pažymėti „american“ arba „domestic“, jeigu ne, tai vis tiek nurodo vardą tos valstijos, kurioje jie gaminami.

Lietuvos švietimas Smarkiai Kyla

Didžiajam karui prasidėjus ir rusų valdžiai iš Lietuvos pasitraukus, pradėjo kurtis lietuviška mokykla. Jos pirmieji žingsniai buvo labai sunkūs: truko tam dalykui lėšų, pritarusių žmonių, o be to, ir pati vokiečių okupacinė valdžia ne-
labai palankiai žiūrėjo į besikuriančią lietuvišką mokyklą. Vokiečiai, kaip rusai, mokyklą stengėsi panaudoti lietuviams nutautinti. Nors vokiečių okupacijos metu ir sunkios buvo sąlygos lietuviškai mokyklai kurtis, tačiau per kelerius metus buvo nemažai padaryta parengiamųjų darbų: parengti pirmieji mokytojai ir kai kurie vadovėliai, įsteigtos Varonė, Vilniuje ir Kaune pirmosios lietuviškos gimnazijos, etc.

Sukurus nepriklausomą Lietuvos valstybę, lietuviškos mokyklos kūrėba smarkiai žingsniais pradėjo žengti priekyn. Ypač per paskutinį dešimtmetį vyriausybės labai daug padaryta Lietuvos švietimo pažangai. 1930, Vytauto Didžiojo metais, visoje Lietuvoje, išskyrus lenkų okupuotą Vilniaus kraštą, įvestas visuotinis privalomas pradžios mokslas. Dabartinės lietuvių pradžios mokyklos mokslo programa turi penkis skyrius, išeinamus per penkerius metus.

Kiek pastaruoju metu Lietuvos švietimas kiekvišku atžvilgiu smarkiai pakilo, mums vaizdžiai ir įtikinamai parodo šie skaičiai: 1935 ir 1936 m. 24 lietuvių apskrityse buvo 2,545 pradžios mokyklos su 5,089 komplektais; jose mokėsi 276,675 mokiniai, kuriuos mokė 5,218 mokytojų. Vidutiniškai imant, vienam apskrityje teko 106 mokyklos, 212 komplektų, 217 mokytojų ir 11,328 mokiniai. Daugiausia komplektų ir mokinių turėjo šiaurii apskritys, būtent: 449 komplektus ir 24,636 mokinius, o mažiausia šilutės apskritys, būtent: 105 komplektus ir 4,571 mokinių. Be to, prie pradžios mokyklų dar buvo 6 suaugusiems kursai, kuriuos lankė 251 klausytojas, 109 vaikų darželiai, kuriuose buvo 4,321 mokinys, ir juos mokė 116 mokytojų; po vieną akly ir nebylių mokyklą su 26 mokytojaus ir 88 mokiniais. Pradžios mokyklose, kursuose, darželiuose ir kitose tos rūšies mokyklose buvo 281,335 mokiniai, kuriuos mokė 5,366 mokytojai.

Šitas mokinių skaičius sudarė 11,03% visų gyventojų skaičiaus. Miestų mokyklose mokėsi 62,010 mokinių arba 22,04% visų mokinių; miestelių ir kaimų mokyklose mokėsi 219,325 mokiniai arba 79,06% visų mokinių. Kiekvienas pradžios mokyklos mokytojas vidutiniškai moko apie 52 mokinius. 1935 m. pradžios mokyklą baigė 21,748 mokiniai arba 8,7% visų taisybės mokyklų lankiusių mokinių.

896 pradžios mokyklos turėjo savus namus, o visos kitos nuomavo sau butus ir sumokėjo 2,052,968.03 lt. nuomos. Todėl ir vyriausybė ir vietos savivaldybės kiekvienais metais statydina mokykloms naujus namus ir joms statyti išleidžia apie 2 milijonų litų. Bendras metinis pradžios mokyklų išlaidų suma siekia daugiau kaip 24 milijonus litų per metus. Mokyklų knygynėliuose buvo 796,238 egzemplioriai įvairių knygų vaikams skaityti ir mokytojų reikalingas. Be to, jos turėjo 158,440 egz. įvairių vadovėlių, kurie buvo duodami neturintiems mokiniams mokytis.

mokiniai turi teisę be egzaminų stoti į vidurinių ir aukštesniųjų mokyklų pirmąją klasę. Vidurinių mokyklų laikas tęsiasi nuo 4 iki 6 metų. Vidurinės mokyklos yra bendrojo lavinimosi ir specialinės. Be šios rūšies mokyklų yra dar įvairių kursų, kurie savo mokslo programą stovi arčiau vidurinių mokyklų. 1935 ir 1936 m. mokslo metais buvo vidurinės ir specialinės (stalių, šaltkalvių, dailių, odininkų, prekybos, keramikos, salygos lietuviškai mokyklai kurtis, tačiau per kelerius metus buvo nemažai padaryta parengiamųjų darbų: parengti pirmieji mokytojai ir kai kurie vadovėliai, įsteigtos Varonė, Vilniuje ir Kaune pirmosios lietuviškos gimnazijos, etc.

Aukštesniosios Lietuvos mokyklos taip pat skirstomos į bendrojo lavinimo, arba gimnazijas, ir specialines. 1935 ir 1936 m. mokslo metais buvo 60 gimnazijų, kuriose buvo 15,768 mokinių ir 1,060 mokytojų, 8 mokytojų seminarijos su 303 mokiniais ir 83 mokytojai, 3 katalikų dvasinės seminarijos su 221 mokiniu ir 33 mokytojai, 4 žydų dvasinės seminarijos su 893 mokiniais ir 25 mokytojai, meno mokykla su 122 mokiniais ir 24 mokytojai, muzikos mokykla su 83 mokiniais ir 11 mokytojų ir 7 įvairios specialinės mokyklos (pienininkystės, gyvulininkystės, sodininkystės-daržininkystės, polikijos), kuriose buvo 699 mokiniai ir 119 mokytojų. Iš viso aukštesniose bendrojo lavinimo ir specialinėse mokyklose buvo

Rusų Baudžiamieji Burliai Lietuvoje

Baudžiamos laikais ponų išnaudojami ir kankinami baudžiauninkai kartais atsakydavo klausyti ponų ir net sukilimo prieš juos. Tada ponams į pagalbą ateidavo rusų valdžia—atsiųsdavo kareivių būrius, kurie ir numalšydavo neklausiusius. P. RUSECKO KNYGOJE „BAUDŽIAVA“ taip aprašomas sukilusių valstiečių baudžiauninkų Raseinių apskrityje 1861 metais malšinimas:

„Jau dvylikoje didesnių dvarų valstiečiai metė eję lažus ir pareiškė, jog tegul juos už tai nors žiauriausiai baudžia ir visus užtemia, bet jie lažų daugiau neis, tačiau apsiima makėti čyžes ir atlikinėti visus pareigas, kokias tik valdžia ant jų uždės. Valstiečių numalšinimui jų ukiuose ir ant jų išlaidų buvo pastatyta viena kuo pa pestininkų ir viena raitininkų. Bet ši priemonė nieko negelbėjo, todėl buvo sugauti labiausiai neramūs ir įtakingi valstiečiai ir beveik visų ukininkų akvazdoje buvo išplakti rykštėmis nuo 150 iki 50 smugių. Nebaudus kelis vyr. — žmonės puolė ant kelių, prisipazino, jog klydė ir verkdamai prašė dovanojimo, pasižadėdami tiksliai pildyti uždėtus ant jų prievoles. Numalšinus labgriškius, kitų apmūkinųjų dvarų valstiečiai patys pradėjo eiti savo pareigas... Dar buvo atsiskę Gelgudų dvaro valstiečiai eiti lažus, bet, kelis nubaudus rykštėmis ir jie pareiškė paklusnumą“.

O štai to paties rašytojo P. RUSECKO KNYGOJE: „IŠNIEKINTOS VĖLIAVOS“ aprašyta, kaip rusų kariuomenės baudžiamasai burs baidė vieną kaimą už tai, kad jo žmonės dalyvavo 1905 metų kovose del

18,079 mokiniai ir 1,355 mokytojai.

Visose mokyklose mokslas sutvarkytas pavyzdinčiai, mokyklos pakankamai aprūpintos bibliotekomis, laboratorijomis ir kitokiomis mokslo priemonėmis. Mokytojai savo darbą dirba pagal naujausius metodus. Pabaigę Lietuvos aukštesniųjų mokyklų yra priimami studentais į visus universitetus.

Taip pat labai išaugo ir išsišakoję Lietuvoje ir augstasis mokslas. Prieš 16 metų Lietuva turėjo tik vienus aukštųjų mokyklų kursus, o dabar jau turi 9 aukštųjų mokyklų, būtent: Vytauto Didžiojo Universitetą Kaune su 6 fakultetais (Teologijos-filosofijos, Humanitarinių mokslų, Teisės, Matematikos, Gamtos, Medicinos ir Technikos); Dotnuvos Žemės ūkio Akademiją su 3 skyriais (Žemdirbystės, ekonomijos ir moterų ruošos); Vytauto Didžiojo Aukštųjų Karininkų Kursus, Konservatoriją, Aukštųjų ir Kuno Kultūros Kursus, Pedagoginį Institutą Klaipėdoje, Klaipėdos krašto Direktorijos Pedagoginį Institutą Klaipėdoje ir Veterinarijos Akademiją Kaune. Be to, prie aukštųjų mokyklų reiktų priskirti ir Karo Mokyklą, į kurią primami tik gimnazijas baigę. 1935 ir 1936 mokslo metais visoje Lietuvos pradžios, vidurinės, aukštesniosios ir aukštosios mokyklose buvo 331,345 mokiniai bei studentai ir 8,104 mokytojai bei profesoriai. Visi mokiniai ir studentai sudarė 12,5% visų gyventojų.

Kilant švietimui, smarkiai kyla ir bendrasis Lietuvos kultūrinis lygis. Tiek švietimas, tiek kitos Lietuvos kultūrinio gyvenimo šakos smarkiai tempu nuolat žengia priekyn. Tsh.

Lietuvos laisvės:

„Būrys, lyg koks milžiniškas slibinas, šimtais akių žvalgydamas, tyliai įslinko kaimo gilumon... Kareiviai atritino sunkiai geležimis krioksiančią patranką, pastatė ties Juodišius namais, nutaikė ir, išvarė visus dar ten likusius žmones, sovė. „Namuose triokštelėjo, sudundėjo ir neišpasakytu smarkumu pro langus, sienas ir stogą išsiveržė tirštų, juodų dūmų kamuoliai. Į visas šalis šiuipuliais nulekė sutruškinti sienos, balkės, lentos, dar kažkokie gabalai. Po visą kaimą, garsiai skambėdami, pabiro stiklai.“

„Užtaisė ir vėl šovė. Namai griuvėniais, lužtančiais sienomis, griūdami, poškėdami, vis didesnėmis skylėmis žiojosi, smuko, įro, ant šono virto. Pro buvusius langus, pro svidininių padarytas skylės, pro šiaudinių, dujų ir skeveldrų sudraskytą stogą, veržėsi vis didesnė liepsna, vis tirštesni dūmai, kurie, ramaus vėjelio nešami pamažu slinko virš kaimo, vis labiau pražutimi jam grasindami.“

Pirmam patrankos šūviui sudundėjus, žmonės žemėn sukiro, kiti galvotrukiams emė po kiemą mėtęties... nebežinodami, ko pirmučiausia stvertis...“

P. Rusecko knygos: „Baudžiava“ 336 pusl., didelio formato, su daugybe paveikslų. Kaina \$1.50. „Išniekintos Vėliavos“ 301 pusl. Kaina 80c. Kas iš karto užsako abi knygas moka tik 2 dol. Kas nori turėti knygas kietais viršelais primoka po 50c. už kiekvieną. Išpirk Postal Monay Order ir pasiųsk šiuo adresu: P. Ruseckas, žemaičių 23, Kaunas, Lithuania.

Sosto Netekus

Sekant Burris Jenkins, Jr., „Voices of Lovers Speak in France“, Sutaif P. B.

SCENA. Kur tai Francijoje. Gegužio 12 dienos rytas. Ant augšto kranto medis. Po medžiu — suolelis. Tolumoje aiškiai matosi slėnis, už jo — kalnynas. Pakalnėje klioistorius. Prieš saulę mirguojančiuose žalumynuose susidaro fantastinis vaizdas: vainikavimo sostas, minia didelių, soste sėdintiems rengiamasi dėti ant galvų vainikus. Po medžiu, prie suolelio, stovi JIS ir JI.

JI: Žavėtinas rytas, ar ne?
JIS: Ką sakėte?
JI: Aš sakiau — žavėtinas rytas.

JIS: Išties, ar ne?
JI: Sulaužytą centą siūlau už jus mintis.
JIS: Ką jūs sakėte? O, taip — mano mintys nė to nevertos.
JI: Aš taip ir maniau.

JIS: Tai niekis! Išties, tai ir nesvarbu.

JI: Žiūrėk! Ar ne žavėtinas vaizdas, žiūrint pro tuos medžius?...

JIS: Kiek dabar laiko?
JI: Jau penkios minutės praėjo po to, kai pirmiau mane laiko klausėte.

JIS: Ar taip?... Atleiskite...
JI: Nepaisykite, brangusis — dar ne vienuoliktas... Ar šandien golfa lošite?

JIS: Ne. Neturiu noro šandien golfa lošti. Į mane, manau, šios dienos oras nekaip veikia.
JI: Ar išties, brangusis?

JIS: Ne, neišties. Juk žinai...
JI: Taip, žinau... Atsisėskime ant šio suolelio valandėlei.
JIS: Taip, atsisėskime.

JI: Kokia ramuma! Ir kaip toli galima matyti pro tuos kalnus!...
JIS: Ar tamsta girdėjai varpų skambėjimą?

JI: Varpų skambėjimą? Kada?
JIS: Tik ką dabar — gili varpų skambėjimas. Skambėjo lygiai taip, kaip Šv. Pavilo katedros varpų sutartinė...
JI: Neišmanėlis! Gal but tai ano skersai slėnies esančio klioistoriaus varpų skambėjimas. Brangusis, negalvokite apie tai...
JIS: Atleiskite. (Jis užsideda cigareta.)

JI: Brangusis, juk dar tik ką užbaigė.
JIS: Ką užbaigė?
JI: Cigaretą. Nejaugi užmiršai?...

JIS: Nejaugi? Aš net nepasitebijau. Koks aš neišmanėlis... (Meta cigaretę šalin.)

JI: Ar dar nelaukias grįžti į namus? Jie ten jau pietauja...
JIS: Dar ne. Juk žinai, netrukus pradės veikti bevielės. Ir tai bus traukšmingas veiksmas... procesija į vainikavimo bažnyčią... ir taip toliau...
JI: Bet vainikavimas įvyks iki po vienuoliktos...
JIS: Taip, aš žinau. Po vienuoliktos... O kiek pas mus šandien ateis pietauti...
JI: Nežinau. Manau, nedaug. Keli Hermann'o draugai ir...
JIS: Nepaisyk. Gera viešiemis buti toli nuo minių, ar ne?...

JI: Man nepatinka minios. Minty turiu — didelės žmonių minios...
JIS: Taip...
JI: Ar išties nenori radio pasiklausyti dabar?

JIS: Gal kiek vėliau. Bet aš klausysiuos Alberto prakalbos šianakt. Dabar aš noriu būti čia ir tik su tavimi... Kas čia taip sudundėjo?

JI: Griaustinis.
JIS: Man girdisi lyg kad ka-
nuolės šaudytų.
JI: Ne, tai tik griaustinis. Ar matai tą didelį debesį kylan-

Jis man išrodo, kaip koks laivas. Ar ne?
JIS: Aš nemanau. Jis man išrodo lyg tai būtų liutas.

JI: Liutas?
JIS: Taip, Anglijos liutas.
JI: Malonėkite valdytis!
JIS: Atleiskite, brangioji...
JI: Jūs ne... ne... sigailite?...

JIS: Žinoma, kad ne — pail-
kas daiktas! Juk mes žinome, kad tai buvo geriausia išeitis ir tai del tukstančių priežasčių. Mes žinome, brangioji, ar ne?

JI: O, taip...
JIS: Tat ir nekalbėkime apie tai...
JI: Bet, brangusis, aš trokštu, kad jūs apie tai nekalbėtumet ir kada nors...
JIS: Ar jau grįžtame namo? Pradeda debesuoti. (Jis užsideda cigareta. Šiuo sykį ji nieko jam nesako.) Skubėkime! Bėgkime nuo lietaus!

(Kilantis vėjelis atneša gar-
sus, kurie panašūs į tolimus mi-
nias šūkius.)

Gelbsti Vaikus

Maža WPA sveikatos pagel-
bininkų armija duoda naują
dviasį pastangoms apsaugoti
Amerikos vaikų sveikatą. Ke-
turi tukstančiai darbininkų,
dirbami prie WPA sveikatos
projektų mokyklose, klinikose,
ligonbučiuose ir laboratorijose,
aukėja savo laiką išimtinai
vaikams ir nukreipimui vaikų
ligų. Prie tų darbininkų pris-
kaitomą gydytojai, slaugės, dan-
tistai ir laboratorijos ekspertai.
Jie daro bandymus, immuni-
zuoja, sveikata apžiūri ir gydo
mokyklos metų ir jaunesnius
vaikus.

Projektai yra trijų generalių
rūšių — mokslo ir kliniški iš-
ieškojimai nurodymui reikalin-
gumo del tulų patarnavimų;
medikališkų, dantinių ir psy-
chiatriškų išieškojimų; ir ak-
tualūs patarnavimas gydy-
tojų, dantistų ir slaugių, kurį
patarnavimą galima ar negali-
ma surišti su pirmomis rūšimis.
Nekuriuose atsitikimuose, kur
WPA projektas parodo, jei rei-
kia kokio kito medikališko pa-
tarnavimo, kokio projektas ne-
parupina, tai reikalinga pagel-
ba buna gauta kooperuojant
vietiniams gydytojams arba
specialistams, kurie aukėja sa-
vo laiką, arba kurie siulo pagy-
dymą už mažiausią mokestį.

Neigalima paduoti skaitlines
vaikų, kuriuos WPA sveikatos
programas pagelbėjo, tik gali-
ma sakyti, kad jų skaitlius pa-
siekia milijonus.
Įvairūs atlikti patarnavimai
jima gydymą dantų, akių, au-
tai bus traukšmingas veiksmas...
procesija į vainikavimo bažny-
čią... ir taip toliau...
JI: Bet vainikavimas įvyks
iki po vienuoliktos...
JIS: Taip, aš žinau. Po vie-
nuoliktos... O kiek pas mus šan-
dien ateis pietauti...
JI: Nežinau. Manau, nedaug.
Keli Hermann'o draugai ir...
JIS: Nepaisyk. Gera viešie-
miais buti toli nuo minių, ar
ne?...

Šitie patarnavimai yra visai
kitokie nei netiesioginės svei-
katos pagelbos, WPA įsteigtos
kaipo pasilinksminimo progra-
ma, kurie vaikams neša gera-
per padaugintas progas fizi-
kam išsivystymui, pasimanksti-
nimui ir dalyvavimui sporte.
Davimas karšto maisto. Vai-
kams mokyklose programos, ku-
ris pagelbsti sumažinti vaikų
nedapenėjimą šioje šaly.

Valstijų arba vietinių svei-
katos vedėjai, apšvietos komi-
tetai, valstijų departamentai
arba viešų darbų ar valstijų
universitetai prašo šitų vaikų
sveikatos projektų. Jungt. Val-
stijų Sveikatos Tarnyba pri-
sideda prie to darbo. Ji užžiūri
paskirtą skaitlių paskirtose dir-

Kaune Atidaryta Napoleono Paroda

Anksčiau esame pranešę, kad
Napaleono žygio per Lietuvą
125 metų sukaktuvių proga,
lietuvių ir francūzų draugija
Kaune surengė Napoleono pa-
rodą.

Gegužės mėn. 20 d. Vytauto
Didžiojo kultūros muziejaus pa-
talpose toji paroda buvo iškil-
mingai atidaryta. Atidaryme
dalyvavo keli šimtai kviestųjų
augstųjų asmenų. Jų tarpe va-
stybės prezidentas Antanas
Smetona, ministeris pirminin-
kas J. Tubelis, seimo pirminin-
kas inž. K. Šakenis, kiti vyriau-
sybės, kariuomenės vadovybės
ir diplomatinio korpuso nariai.
Parodos tikslas ir reikšmė api-
budino švietimo ministeris prof.
Tonkunas. Nušvietė ir pačio
Napaleono žygio per Lietuvą
reikšmę.

Tas žygis Lietuvoje yra pa-
likęs daug pėdsakų, yra didelės
istorinės vertės, plačiai dar ir
dabar beveik visoje Lietuvoje
atmenamas, nors ir ne savomis
akimis jau matytas. Pasiekęs
Lietuvos žemę, Napoleonas ofi-
cialiai paskelbė karą Rusijai.
Budamas 1812 m. birželio mėn.
Aleksote, Napoleonas paskelbė
baudžiamos panaikinimą. Buda-
mas Vilniuje, sudarė Lietuvos
kunigaikštijos valdžią.

Visa tai parodos rengėjai
ir norėjo vaizdžiai šioje paro-
doje pavaizduoti, visiems pri-
minti, dokumentais ir kita kuo
parodyti tuos Napoleono žy-
gius, pavaizduoti ir bendresnį
ano meto Francijos ir Lietuvos
padėtį, žymesnius tuos laiko
vyrus, jų darbus ir kt.

Po iškilmingosios parodos ati-
darymo dalies, svečiai apžiūrė-
jo pačius parodos eksponatus.
Jie išdėstyti net dvejuose augš-
tuose ir užima kelis muziejaus
kambarius. Eksponatai surinkti
iš pačios Lietuvos, įvairių jos
įstaigų bei privačių asmenų,
Francijos ir kitur. Viso paro-
dos eksponatų yra keli šimtai.
Eksponatai labai įvairūs. Čia
žemėlapiai, litografijos, graviu-
rus, nuotraukos, portretai, gink-
lai, čia nat knygos ir kt. Tai
naudinga medžiaga dar geriau
pažinti patį Napoleoną, jo did-
vyriškus žygius, tos epochos
gyvenimą ir panašiai.

Visa paroda suskirstyta į
keletą skyrių. Portretų sky-
riuje vaizdžiai pirmiausia ma-
tyti pats Napoleonas. Napale-
onas Rusijoje, Napoleonas im-
peratorius, Napoleonas Franci-
jos imperatorius ir Italijos ka-
ralius, Napoleonas ant arklio,
glorijoje, Napoleonas studijuo-
ja Prūsijos žemėlapią ir tt. Ma-
tyti jo maršalai, motina, žmo-

vose ir taipgi peržiūri veik vi-
sus kitus projektus programe
del tinkamumo ir užžiūrėjimo
pastovumo.

WPA darbininkai mokyklose
ir namuose egzaminuoja akis
šimtų tukstančių vaikų, rasda-
mi ausų trukumus; peržiūri ir
valo dantis, daro džiuvos, difte-
rijos ir karštligės bandymus ir
kartais naujai atidarytose mo-
kymų klinikoje duoda pilnus
fiziškų egzaminus.

Viename akių peržiūrėjimo
projekte Chicagoje 138,333 vai-
kai 254 mokyklose buvo per-
žiūrėti ir 144 WPA aktų ban-
dų įsteigė klinikus mokyklo-
se, kur svarbus pataisos dar-
bas atliktas.

New Yorko mieste net 750-
000 mokinių viešose ir parapri-
nėse mokyklose gavo ausų per-
žiūrėjimą. Daug iš tų buvo gy-
domi.

San Francisco 55,000 vaikų
dantys peržiūrėta.
Kliniški ieškojimo mokslo

na, ainiai ir kiti. Ten pat Va-
šavos kunigaikštijos karo mi-
nisteris, Napoleonas I armijos
divizijos generolas, Poniatovs-
kis, Rusijos imperatorius Alek-
sandrą I, Tadas Kasciūka ir
daug kitų. Viso potretų išsta-
tyta per 10.

II skyrius — Napoleono epi-
zodai. Čia Napoleonas karo mo-
kykloje, Napoleonas dalina
Garbės Legiono kryžius, Napale-
onas Tilžėje susitinka su
Aleksandru I, Napoleonas vai-
nikuojamas, priima paradus ir
kt.

Trečias skyrius — kautynių
vaizdai. Matyti, kaip Napale-
onas nugali austrus, kaip žy-
giuojama per dykumas, kovo-
jama kitur.

Ketvirtasis skyrius — Napale-
ono žygis per Lietuvą. Vaiz-
das Kalvarijoje — italų garbės
sargybos Mariampolėje, Myko-
liškyje, stovyklos Piliuonyse,
ant Nemuno kranto, vie kara-
liaus stabas, 4-asis armijos kor-
pas žygiuoja į Kruonį, impera-
toriaus armija prie Vilniaus,
Nemuno, Dauguvos perėjimai,
armija žygiuoja į Smolenską,
grįžtanti iš Rusijos armija Vi-
lniaus rotušėje, to meto Kauno,
Klaipėdos, Tilžės vaizdai.

Penktajame skyriuje įvairūs
francūzų liaudies braižiniai.
Napaleonas Boulgne stovykloje,
Napaleonas įžengia į Madridą,
Napaleonas grįžta iš Elbos sa-
los, Napoleonas Vienoje ir pan.
Šeštąjį skyrių sudaro to me-
to uniformos lietuvių grenadie-
rių, lietuvių ulono, raitųjų šau-
lių, kazokų, lenkų ulonų, sep-
tintąjį — gioklai, aštuntąjį —
medaliai.

Devintasis skyrius sudarytas
iš įvairenybių — dešimtas iš
dokumentų ir rankraščių, vie-
nuoliktasis — iš spaudintų skel-
bimų, dvylikasis — žemėlapių
ir trylikasis knygu.

Parodos lankytojams, maty-
ti, labai daug padės geriau su-
eksponatais susipažinti rengėjų
išleistas gražus katalogas, ku-
riame trumpai nušviestas ir
pats minimasis Napoleono žy-
gis.

Parodos globėjais, kaip jau
žinoma, yra valstybės prezi-
dentas Antanas Smetona ir
Francijos respublikos presiden-
tas Lebrunas. Paroda bus at-
daryta apie mėnesį laiko.

Į parodą yra atvykę ir du at-
stovai iš pačios Francijos —
jų atstovų rūmų užsienio rei-
kalų komisijos sekretorius Gas-
tonas Riau ir francūzų parla-
mento narys de Grandmaison,
kuris yra grafo Lobau, impe-
ratoriaus adjutanto ainis. Tsh.

gal toliausiai siekiantieji ir
svarbiausi iš visų projektų. Jie
išgelbės neišpasakytą skaitlių
vaikų ateitį. Tarpe svarbiausių
yra vedami mokslo New Yorko
mieste su kraujavandeniū (se-
rums) ir „vaccines“, jimdami
daug ir įvairių užkrečiamų ligų
ir eksperimentai daromi New
Yorko ir Grand Rapids, Michi-
gan valstijoje su tulu „vac-
cine“, kuris, tikima, apsaugos
vaikus nuo krioklio.

Kitas svarbus darbas, kuris
dabar vedamas, tai yra su taip
vadinamu „infantile paralysis
spray“. Eksperimentai Alaba-
ma valstijos sveikatos projekto
parodė stebėtinai pasekmes.
Nors eksperimentai dar ir ne-
užbaigti, bet vistiek parodo,
kad vartojimas tos „spray“ ne-
turi blogų pasekmių po vartoji-
mo. Toliau, jos vartojimas žy-
miai sulaukė išsiplietimą ligos
laikė epidemijos pietinėse val-
stijose pereitoj vasaroj.

WPAIS.

S. L. A. REIKALAI

SLA. Apskričių Veikimo Sritis

Visi SLA. nariai supranta, kad apskričių veikimo sritis yra gelbėti kuopoms nuo tik galima, kad kuopos galėtų sekmin- gai veikti ir augti narių skai- čiumi. Neuztenka apskričiams vien pora metinių suvažiavimų atlaikyti ir vieną ar porą paren- gimų metuose surengti. Apskri- čiai yra pačių kuopų susitarimu sudaryti apylinkių centrai, kad jie galėtų pagelbėti kuopoms visokiais reikalais.

Kuomet apskričiai pasitenki- na tik suvažiavimais ir vienu kitu parengimu, tai jie pasi- lieka beveik beprasmiais organi- zacijos gyvenime. Tokiu atveju apskričiai neatlieka jų pareigų, kurioms kuopos juos suorganizu- oja ir palaiko.

„Tėvynės“ redakcija perein- ta SLA. organo numeryje savo editoriale nurodo labai naudingą apskričių veikimui sritį. Ma- nau visiems apskričiams reikė- ty rimtai apsvarstyti tą kla- simą, butent, kad gelbėti ku- poms suruošti programėlius jų mėnesiniuose susirinkimuose. Visose SLA. kuopose turime tą pačią nelaimę, tai narių apsi- leidimą susirinkimų lankymo pareigose. Nemenka prieštartinė šito narių apsišalimo yra ta aplinkybė, kad SLA. kuopų su- sirinkimai esti per daug sausi ir neįdomūs. Sausi ne „šlapumo“ stoka, kuriam ne vieta kuopų oficialiuose susirinkimuose, bet sausi savo eiga, vien paprastos rutinos atlikimu: apsvaistymu ir išsprendimu vien techniški reikalai. O jei pasitaiko vienas kitas susirinkimas gyvenis, tai pasižymi vaidais, barniais, kas irgi nariams nepatinka, išski- riant tik tuos, kurie barasi ir vaidijasi.

Pradėjus kuopų susirinkimu- se rengti programėlius su dai- nomis, deklamacijomis, juokin- gais monologais ir po visam su pasilinksminimu, su pasivaishi- mu, tai ir mūsų jaunimas turė- ty darbo, ir seniams būtų įdo- mu ir naudinga tokiose susi- rinkimuose dalyvauti. Pasilinks- minimams ir pasivaishinimams nariai gali susimesti po kelis centus, kad nereikėtų paliesti kuopų iždų. Dažnai pasilinksmi- nimams ir pasivaishinimams iš- leidžiam po kelis ir po keliolika dolerių, tai kodėl nariai ne- galėtų kartą į mėnesį pasvesti po keliolika centų tokiam rei- kalui.

Iš karto gal užtektų tik ber- tainiuose, pusmetiniuose ir me- tiniuose susirinkimuose progra- mus suruošti. Kuomet prie to- kių pajavintų programais su- sirinkimų nariai pripras, tai ne- abejotinai reikalaus, kad kiek- vienas kuopos susirinkimas to- kiais programais, pasilinksmi- nimais ir pasivaishinimais paj- vairintas būtų. Tuomet nariai jausis, kad jie laukia kuopos susirinkimo kaip draugiško su- siėjimo su savo broliais organi- zacijos nariais, kad atsilanky- mas į tokius susirinkimus jiems yra naudingas, nes turi progos pasigėrėti savo vaikų ir aplamai jaunimo kultūrinio vei- kimo, kurie būtų programų pil- dytojais, ir po to turi progos truputį pasivaishinti, pasikalbėti su savo pažįstamais ir drau- gais. Pagaliau sudarytų nuo- latinės progos ir mūsų jauni- mui auklėti lietuviškame veiki- me. Menas yra prieinamiausias ir visų mėgiamas ir jame tin- kamiausiai jaunuoliai gali paro- dyti savo gabumus, savo geras norus.

Todel reikėtų visoms SLA. kuopoms šį svarbų reikalą rim- tai apsvarstyti ir neatidėliojant imtis vykinti jį gyvenime. Apskričiai turėtų taip pat šituo reikalą susidomėti ir raginti kuopas reformuoti jų susirinki- mus augščiau nurodyta krypti- mi. Iš savo pusės apskričiai tu- rėtų stengtis pagelbėti ku- poms, suteikti prelegentus pas- kaitoms ar kitokią kultūrinę pagalbą teikti.

Tokia prasme reformavus S. L. A. kuopų susirinkimus, ma- nau, nereikėtų kuopų veikėjam skųstis, kad nariai susirinkimų nefanko. Manau prisiečių kuopų veikėjams neužligo paieškoti didesnių svetainių susirinki- mams, nes ne tik nariai į tokius susirinkimus noriai lankytųsi, bet ir naujų narių būtų galima lengviau gauti. Jauni žmonės nemėgsta vien šalto formalumo. Jiems reikia pasilinksminimų, pažaidimų ir kuomet SLA. ku- opų susirinkimai šitai jaunimui duos, tai ir mūsų organizacija bus jauniausi, energingais na- riais. O tas galima taip lengvai įvykinti kiekvienoje SLA. ku- oje, nežiurint ar ji maža ar didelė, ar didmiestyje ar mažame miestelyje gyvuoja.

Laikas jau pabandyti paie- skoti naujų kelių mūsų organiza- cijos ugdymui ir narių prie jos palaikymui. Ir štai nauja ir man rodos labai praktiška sri- tis mūsų kuopų veikimui. Iš- bandykite tai.

SLA. Veteranai.

S. L. A. APSKRIČIŲ DARBUOTE

PRANEŠIMAS SUSIVIENIJI- MO LIETUVIŲ AMERIKOJE ANTRŲ APSKRIČIŲ KUO- POMS.

Siuo pranešam, kad SLA. an- tro apskričio didysis metinis piknikas įvyks liepos 18 d., 1937 m., Vose's Pavilion, May- nard, Mass.

Kad šis piknikas būtų pasek- mingas, reikalinga visų kuopų ir narių nuosirdi parama sekan- čiais darbais:

1. Pasistengkite parduoti ti- kietų kuodaugiausia išanksto, o neparduotus tikietus bei pi- nius už parduotus, privaleto grąžinti apskričio sekretoriui prieš pikniką, arba anksti pik- niku.

2. Išrinkite kelis narius, ku- rie pereitų per vietas ir apylin- kės biiznierių bei profesionalus gauti skelbimus į pikniko pro- gramą. Programų spausdinsim 3,000. Kaina už skelbimą pro- gramą \$10.00 už puslapi. Na- riai, kurie rinks skelbimus į programą — gaus 25 nuos. at- lyginimo.

3. Suorganizuokite busus. Pa- eimę busus, praneškite apskričio sekretoriui, iš kurios vietos ir kuriuo laiku busai išeis.

4. Paraginkite vietas sporti- ninkus dalyvauti pikniko pro- grame. Kokioj sporto šakoj jau nuoliai sutiks dalyvauti — jų vardus ir adresus pridukite apskričio sekretoriui. Sporto programė, kuriame laimėtojai gaus brangias dovanas, galės dalyvauti tikėtai lietuviui.

A. Kriaučialis, pirm. J. Lekys, sekr.

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE Jubiliejinis Albu- mas jau atspausdintas ir vi- siems jį užsisakiusiems šiomis dienomis išsiuntinėjamas. Ku- rie nesatė jį išanksto užsisakė ir norėtų gauti, malonėkite pasiųsti Albumo Komisijai 4 dolerius ir antrąją, o greitai Albumas jums bus pasiųstas.

IŠ S. L. A. KUOPŲ DARBUOTĖS

SO. BOSTON, MASS.
Rengiamas Dr. Jakmauh'ui Pagerbimas.

Dr. Povilas Jakmauh.

Trečiadienį, birželio 23 d., š. m., Lietuvių Parapijos Salė- je, 492 E. 7-th St., So. Bosto- ne, rengiamas bankietas pager- bimui Dr. Povilo Jakmauh-Ja- kimavičiaus, jo doktoravimo 25 metų sukakties proga. Dr. Jak- mauh yra pirmutinis So. Bosto- no lietuvių gydytojas. Jis yra daug pasitaravęs lietuviams netik kaip doktoras savo pro- fesijos srityje, bet ir kaip vi- suomenės veikėjas.

Smagu šia proga pažymėti, kad Dr. Jakmauh-Jakimavičius yra ilgametis SLA. 43 kuopos daktaras kvotėjas ir visuomet buvo aktyvus SLA. reikalų rė- mėjas ir narys. Profesijos sri- tyje, kaip medikas-gydytojas Dr. Jakmauh taip pat yra pla- čiai žinomas ir pasižymėjęs. Jis baigė Tufts Medical School 25 metai atgal.

Apie Dr. Jakmauh veikimą įvairiose srityse ir įvairiais rei- kalais, būtų galima labai daug ką pasakyti ir parašyti. Tačiau šia proga man norisi tik prane- sti So. Bostono ir apylinkės SLA. nariams apie rengiamą Dr. Jakmauh pagerbimo ban- kietą, kuris prasidės 8 val. vak- care augščiau minėtą birželio 23 d. Apie Dr. Jakmauh užsi- tarnavimą So. Bostono ir apy- linkės lietuviams gal kas nors kitas parašys, o aš tik noriu sukviesti kodaugiausiai SLA. narių į jo pagerbimui rengiamą bankietą, kad tinkamai skait- lingai publikos atilankymu būtų pagerbtas mūsų užsitarnavęs vietinis veteranas Dr. Jak- mauh.

Retai kuris profesionalas ir visuomenininkas turi tiek drau- gų ir prietelių, kaip Dr. Jak- mauh. Jis savo nepaprastu tak- tu, draugingumu ir kitomis gra- žiomis žmogaus ypatybėmis už- sitarnavo to, kad visų yra my- limas ir gerbiamas kaip žmo- gus, visuomenės veikėjas ir kaip gabus gydytojas. Man la- bai malonu šiuos kelis žodžius turti Dr. Jakmauh adresu, tik kukliai prisimenant apie jo už- sitarnavimą. Pasitikiu, kad vi- si Bostono ir apylinkės „Tėv- ynės“ skaitytojai tinkamai įver- tins visų mylimą ir gerbiama Dr. Jakmauh ir skaitlingai at- silankys į jo pagerbimo bankie- tą. Iš savo pusės linkiu Dr. P. Jakmauh geriausio pasisekimo ir ilgiausių metų!

Dr. W. G. Duserick,
SLA. 330 kp. narys.

NEW KENSINGTON, PA.
SLA. 192 Kuopos Rengia Pikniką.

SLA. 192 kuopa rengia didelį pikniką, kuris įvyks birželio 27 d., Vidros uky, Creighton Hill, Pa. Prasidės 1 val. popiet ir trauksis iki vėluma nakčiai. Bus pūkus John Walter orkes- tras, kuris gros lietuviškus ir amerikoniškus šokius.

Kviečiame visus vietinius ir apylinkės lietuvius į šį mūsų pikniką atsilankyti ir linksmai laikyti tyrane ore praleisti. Bus šalto, alaus ir šiltos degtinės.

Taipgi bus teikiama laimėjimo dovana — dėžė alaus.

Kurie neturite automobilių— atekite prie Slavovų Sakalų svetainės, 1136 — 4-th Ave., New Kensington, Pa. — busite nuvežti į pikniko vietą.

V. Gamulis.

NEW HAVENŲ IR APYLIN- KĖS LIETUVIŲ ŽINIAI.

NEW HAVEN, CONN. SLA. 142 kuopa ir Ansonijos 66 ku- pa bendrai rengia išvažiavimą, kuris įvyks sekmadienį, 20 d. birželio, Shultzen parke, Anso- nia, Conn. Kiek teko girdėti, ansoniečiai deda visas pastan- gas, kad kogeriausiai viską del išvažiavimo prirengus. Apart užkandžių, gėrimų ir gerų or- kestro bus ir programos. Kal- bėtojus manoma turėt net iš New Yorko.

New Haveno SLA. 142 ku- pos narių kas gyvas rengiasi į Ansoniją išvažiavimą. Del to birželio 2 d. įvyksiuose susi- rinkime išrinko porą amėnų, kurie organizuos busus ir pri- žiūrės kad važiuojanti visokių patarnavimų būtų aprūpinti. Norinti važiuoti galite į juos kreiptis užsisakydami busose vietas. Jais yra: M. Vokietaitis, 286 Exchange St. ir M. Kvara- tiejus, 629 Ferry St. Nuvažia- vimas į ten ir atgal bus nedau- giau kaip 50c. Taigi tikimasi su visais 20 birželio Shultzen pa- rpe pasimatyti.

Juzė Dickienė.

CLEVELAND, OHIO.

Trijų Kuopų Parengimas.

Didelis ir linksmas piknikas, kurį rengia SLA. trys kuopos — 136 Cleveland, 362 Collin- wood ir 198 Akron, Ohio — bus sekmadienį, liepos 4 d., 1245 Ridge Rd., Wickliffe, Ohio. Katangi trys kuopos de- da pastangas, kad padaryti šį pa- pikniką pasekmingu, tai nėra nei abejonės, kad bus pasek- mingas. Šios trys kuopos yra gerai pasižymėjusios visame veikime, tai nėra ko nei abejo- ti, kad ir šį darbą atliks nau- dingai. Šis piknikas nebus pa- prastas piknikas, bet bus pada- rta taip, kad nariai atsimins per ilgą laiką. Bus sudarytas geras programos ir dar kita naujanybė bus atlikta. Taipgi dar turis už garbę pranešti, kad ir mūsų gerb. Vice Prezi- dentas p. J. Mažukna dalyvaus su daugeliu kitų Pittsburgho veikėjų.

Taigi mieli Clevelando ir apy- linkės lietuvių mes laukiame tos dienos, kada saulutė užsil- dės žaliuojančias lankas ir užiančias girias, kad mes galė- tume išvažiuoti ir tyrane ore dieną praleisti. Taigi, pasinau- dokite progą dviejų dienų šven- tės ir atvažiokite į šį linksma- pikniką. Čia sueisite daug savo draugų, kuriuos jau gal per me- tą ar daugiau laiko nematėte. Ir nevien savo kolonijos, bet čia privažiuos ir iš kitų tolimes- nių kolonijų. Tokių bendrai ren- giamų piknikų mažai pasitaiko ir dar turite progą laimėti vie- ną iš trijų dovanų, tik įsigyti- tės tikietėli, kuris kaimuoja tik du centus.

I šį pikniką labai lengva nu- važiuoti. Randasi ant 84 kelio. Važiukite Euclid Ave. iki Lincoln Ave., sukilt į Ridge Rd. iki No. 1245. Iškabos bus visur padėtos. Galite važiuoti anksti išryto, delto kad ten gra- ži vieta ir pietus galėsite ant vietos pavalgyti.

Gegužio 31 dieną 136 kp. lai- kė savo mėnesinį susirinkimą, bet narių mažai tedalyvavo. Mat papuolus dviem dienom švenčių, viskas susimaišė: vie- ni buvo į kitus miestus išvaži- nę, o kiti manė, kad susirin- kimas neįvyks delto, kad buvo

šventa. Tačiau tie, kurie buvo atsilankę, apkalbėjo daug ku- opos svarbių dalykų ir padarė planus ateičiai, kaip veikti del kuopos gerovės. Buvo apkalbėta ir apie žieminį sezoną. Pasiro- dę, kad p. Čerauka jau turi vie- tą paėmęs Lietuvių Salę. Taipgi maždaug ir programos buvo apkalbėtos. Turėjom parengimą pereitą žiemą ir sutraukėm daug publikos. Bet ateinančią žiemą manoni sutraukti daug daugiau.

Toliau pirm. Čerauka prane- šė, kad dabartinį laiką ran- dasi keletas ligonių. Vieni jau buvo ant operacijos, o kitas nu- ėjo. Kp. sekretorius, Jonaitis, jau grįžo iš ligoninės ir eina sveikyn. Jonaitis uolus darbu- tojas ir nariai jo pasigenda.

Kitas svarbus dalykas, tai kad kuopa turi jaunuolių sky- rių, kuris susideda iš apie dvi- šesimties jaunuolių, visi uolys ir darbštūs, tai ir nėra abejo- nės, kad bendrai dirbant 136 kuopa pakils gana augštai.

Taigi valdyba ir visi kuopos nariai reiskia didelės užuojau- tos tiems nariams ligoniams, kurie randasi ligoninėje, arba savo namuose. Mūsų darbšti valdyba bando visus ligonius pa- gal savo išgalės aplankyti.

Jonas Jarus,
SLA. 136 kp. koresp.

GREENFIELD, MASS.
SLA. 297 Kuopos Piknikas Puikiai Pavyko.

Gegužio 30 dieną SLA. 297 kuopa surengė pirmą pikniką šį pavasarį. Dalyvavo svečių iš visur, net iš tolimų valstijų. Visi gėrėjosi ir linksminosi drauge su mumis. Gabūs mūsų komisijos nariai stengėsi visus patenkinti. Tenka garbė ponui Tamosaičiui ir Andriulevičiui. Dabar nepamirškime, kad mūsų kuopos antras piknikas į- vyks birželio 27 dieną, toje pa- čioje vietoje. Aš manau, kad šiame piknike bus daug naujo, ko dar Greenfielde nėra būvę.

SLA. 297 kuopa yra daug užsiibrėjusi nuveikti šią vasarą. Visi bendrai veikime — daug laimėsime savo kuopos ir mūsų organizacijos naudai. Pranešu visiems nariams iš- anksto, kad mūsų kuopos pusme- tinis susirinkimas įvyks liepos 11 dieną, paprastu laiku, toje vietoje, kur visada susirinkimai laikomi. Butinai dalyvaukite visi nariai. Daug ką turime ap- svarstyti mūsų kuopos naudai. Taipgi bus išduoti pusės metų finansų sekretoriaus raportai.

A. Dėdinis.

HARTFORD, CONN.
Vieša Padėka.

Nuosirdžiai dėkojame vi- siems, kurie kokių nors būdu prisidėjo prie surengimo iškil- mių mūsų pagerbti, minint 20 metų vedybas. Ypatingai dėko- jame gerb. kun. J. J. Ambotui ir kun. J. Kriupui už linkėjimus, dovanėlę ir dalyvavimą bankie- te. Dėkojame M. Kriupui ir A. Terailai už gražias daineles; taipgi J. ir C. Gaubam už jų gražias daineles ir muziką, ir F. Pakeliui ir jo orkestrui. Dė- kojame Endreliunų visai šeimynai, O. Žilionienei, S. Mazalie- nei, O. Pugžlienei už surengimą, „surprise party“ gegužio 16 dienos vakare, šv. Trejybės Mokyklos Salėje.

Dėkojame taipgi ir Giedrai- čiams, Lazdauskams, Venku- nams, Evanauskui ir Vyčių 6 kuopai už dovanėles.

Tai buvo mums netikėtas į- vykis. Suėjo nemažas skaičius žmonių. Buvo atvažiavę žmonii, ir iš kitų miestų. Mes ilgai ne- užmiršime visų nums parody- to quosirdumo. Lai Augščiausias suteikia vi- siems gausių malonių.

O. ir P. Mikalauskai.

CICERO, ILL.

SLA. 301 Kuopos Narių Domei.

Kadangi iš mūsų kuopos re- tai kada rašoma į organą „Tė- vynė“, tai nors baigiantis pus- mečiui noriu atkreipti ypatingą atydą į eilinius narius.

Pastaruoju laiku mūsų ku- opos nariuose įsigyveno nepa- prastas nerangumas nelankyti kuopos susirinkimų. Toksai el- gėsis privės mus prie kuopos pakrikimo, o tuomet turėsime glaustis prie tolimesnių kuopų, kur reikės panešti iškasčiai duoklių nuvežimui ir vietoje 5c. kuopos duoklių — mokėsime 10 centų.

Gerbiame, jeigu atėjus priešmetiniam susirinkimui jūs nestatote kandidatūros į valdy- bos narius, o senąją valdybą iš- renkate aklamacijos būdu, tai nors pridukite valdybai upą savo atsilankymu į susirinki- mus, nes ir valdybos nariai už- linti savais reikalais, vienok su- randa laiko ir SLA. reikalams.

Todel nuo pusmetinio susirinki- mo, kuris įvyks birželio 14 d., stengkimės skaitlingiau lankyti susirinkimus.

Labai gaila, kad niekas iš mūsų kuopos deramai nepami- nėjo organe „Tėvynė“ apie mirtį mūsų nario, P. Dargio, kuris mirė prieš porą mėnesių.

Vestuvių Varpai.

Mūsų nuolatinio izdo globėjo, pono Jaukšo, dukrelė apsiavė su kun. Valančiaus broliu, An- tanu, gegužio 29 d. Kadangi p. Jaukša gana pavyzdingas žmogus lietuvių tarpe, tai jei ir dukrelė seks tėvelio pėdomis, tai galima tikėtis laimingo ve- dybinio gyvenimo. To aš ir lin- kiū.

J. Tarulis.

SCRANTON, PA.

SLA. Seimo Rengimo Komisija.

SLA. 30 kuopa laikytame su- sirinkime birželio 1 dieną išrin- ko komisiją surengti ateinančią seimą iš penkiolikos narių:

Dr. W. A. Spelyng,
Dr. F. Sack,
A. Yanoshat,
Rev. M. Valadka,
J. Stepanauskas,
P. Pestinikas,
V. A. Meškusnas,
A. Kubilius,
Ona Zorskaitė,
B. Valadka,
A. Runas,
V. Kerševičius,
P. Lapeševičius,
A. Aukščiusnas,
L. Savickas.

Ši komisija prezidiumą iš- rinks vėliau ir paskelbs spau- doje.

V. A. Meškusnas.

MINERS MILLS, PA.

Pranešimas SLA. 33 Kuopos Nariams.

Siuo pranešu SLA. 33 kuopos nariams, kad aš, kaip šios kuopos sekretorius, permainingai savo gyvenimo vietą. Visais SLA. 33 kuopos reikalais dabar malonėkite kreiptis sekančiu adresu:

J. Kvedaras,
11 No. Cleveland Ave.,
Miners Mills, Pa.

NEKROLOGIJA

NASHUA, N. H.

A. a. Agota Večkienė,
SLA. 1 Kuopos Narė.

Gegužio 26 d. mirė Agota Večkienė (Šimkoniūtė), narė SLA. 1 kuopos.

A. Večkienė gimė Lietuvoj, Vilkiaučinio kaime, Leškavos parapijoje, Suvalkų rėdyboje. Buvo 81 metų senumo. Įgyve- no Amerikoj trisdešimt tris metus.

Velionė buvo gera lietavė ir

gera motina. Palaidota Nashua, N. H., Lietuvių Tautiškdose kapuose, gegužio 29 d.

Kadangi laidotuvės buvo še- tadieny, tai buvo daug palydo- vų. Giminės, draugai ir pažis- tami suvažiavo iš Haverhill, Mass., Lawrence, Mass., So. Boston ir Reading, Mass., su- teikti atitinkamą patarnavimą. Graborius buvo J. P. Mikelio- nis ir atliko savo užduotį man- dagiai ir gražiai.

Velionė A. Večkienė paliko vieną sūnų J. Večkį ir vieną dukterį Marcelę Judickienę dideliu mūludime; taipgi bro- lį Antaną Šimkonį, Lawrence, Mass. ir seserį Mortą Jakimo- niene Lietuvoje.

Išsėkis, močiute, per amžius Amerikos šaltos žemelės.

J. Večkys ir A. Judickas iš- tariam širdingą ačiū visiems mūsų giminėms, draugams ir pa- žįstamiems už malonų patarna- vimą laidotuvėse A. Večkienės.

J. Večkys.

Naturalizacijos Problemos

Ateiviai, kurie tarnavo Ame- rikos ginkluotuose pulkuose ka- da Jungt. Valstijos dalyvavo Pasauliniame Kare, turės ko- greičiausiai imti žingsnius tap- ti šios šalies piliečiais, jeigu jie nori pasinaudoti palengvinta naturalizacijos procedūra, kuri dabar egzistuoja, nes jei kon- gresas ant toliau nepratęs tą įstatymą — palengvinta natu- ralizacija ateiviams-veteranams užsibaigs gegužio 25 dieną.

Iki tai dienos ateivis, kuris tarnavo Amerikos pulkuose tar- pe balandžio 6 d. 1917 ir lapkr. 11, 1918 m., gali paduoti natu- ralizacijos prašymą jam pato- giausiam naturalizacijos teis- mui. Jam nereikia deklaracijos intencijos (arba pirmų popie- rų). Jis turi darodyti tik dvie- jų metų nuolatinę rezidenciją Jungt. Valstijose. Jo įleidimas į šią šalį turi būti legališkas ir nuolatiniam apsigyvenimui, bet sąryš su jo prašymu jam ne- reikia pristatyti atvažiavimo sertifikato, tik jei jo paskuti- nis įvažiavimas įvyko po kovo 5 d., 1921 m. Jam nereikia pri- statyti liudininkų del gero mo- rališko apsiėjimo ir rezidenci- jos. Daugumoje teismų jam ne- reikia mokėti naturalizacijos mokesties.

Svarbus įstatymo punktas, kuris veikia nuo birželio 21 d., 1935 m. ir kuris duoda lygias privilegijas nekuriems atei- viams, kurie tarnavo su alian- tų pulkais karo laiku. Ateivis, kuris gyveno šioje šaly kada karas prasidėjo rugpjūčio 4 d., 1914 m. bet, kuris apleido šią šalį tarpe rugp. 4, 1914 ir ba- landžio 5 d., 1917 (kada Jungt. Valstijos stoji karan) tarnauti armijoje arba laivyne vieno iš aliantų, gali iki gegužio 15 d., 1937 m. pasinaudoti palengvin- ta naturalizacija taip pat, kaip ateivis, kuris tarnavo Amerikos pulkuose. Nekurie apsigyvenę ateiviai, kurie apleido Jungt. Valst. po balandžio 5 d., 1917 b. tam tikslui, irgi gali naudo- tis naturalizacijos privilegijo- mis. Jie turi pristatyti iš ka- riuomenės „garbingo paliausvi- mo“ sertifikatą arba panašų dokumentą, parodant, kad jie tarnavo svetimoje tarnystėje. Jei juos prirašė tam tikslui Jungt. Valstijos įsteigta orga- nizacija, tai gal nekuriuose naturalizacijos teismuose jis gali prašyti privilegijų. BET papras- tai veteranai, kurie apleido ša- lį po balandžio mėn. 1917 m., turės parodyti, kad bandė pris- rašyti prie Amerikos armijos ar laivyno, bet del kokios nors priežasties nebuvo priimtas.

FLIS.

Milžiniškas Apdraudos Biznis Amerikoje

Pradedant su gegužio 17 d., ta savaitė buvo paskirta gyvybės apdraudos reikalams, kuri oficialiai pavadinta „Penkta Metinė Gyvybės Apdraudos Savaitė“. Šios savaitės laikotarpis apdraudos kompanijų pastangomis per radio ir kitomis priemonėmis buvo agituoja jū. Liznio praplėtimui ir buvo skelbiama gyvybės apdraudos kompanijų reikšmė ir pasiekta šio biznio augstuma net 734 dienraščiuose, išeinančiuose 401 miestuose. Ta proga „New York Herald-Tribune“ dienraštis išleido specialų priedą, kuriame gyvybės apdraudos specialistai ir autoritetai daug įdomių faktų paduoda apie gyvybės apdraudos kompanijų operacijas ir visą šio biznio eigą. Žinoma, jį paduodamas skaitlines neįskaitoma fraternalės organizacijos.

Mums, kaip fraternalės apdraudos organizacijos nariams, manome irgi bus įdomu susipažinti su apdraudos kompanijų operacijomis ir visu šio biznio judėjimu. Todėl šiame rašinyje paduosime bent įdomesnius faktus trumpoje sutraukoje.

Milžiniškas Biznis.

Pirmiausiai reikia pasakyti, kad Amerikoje gyvybės apdraudos biznis yra milžinišku faktoriu mūsų krašto ekonominiame gyvenime. Visas gyvybės apdraudos kompanijas Jungtinės Amerikos Valstijose kartu paėmus, su pabaiga 1936 m. jos yra išdavę apie 128 milijonus apdraudos sertifikatų (policies), kurie sudaro 104 ir pusę bilionų dolerių galioje esančios apdraudos. Visu tą apdraudos kompanijų turtas, kartu paėmus, siekia 24 bilionus, 750 milijonų dolerių. Šiose kompanijose apsidraudusių įvairių rūšių gyvybės apdrauda skaičius siekia 64 milijonus asmenų. Reikia, arti kas antras Amerikos gyventojas turi apdraudą šiose kompanijose ir paėmus kartu apsidraudusiųjų pašelpgavimus bei šeimas, ši apdrauda paliečia apie 100 milijonų asmenų. Kadangi išduotų apdraudos sertifikatų skaičius ir kart didesnis, negu apsidraudusiųjų asmenų yra, tai reiškia, kad vienas asmuo turi paėmus daugiau, negu vieną apdraudos sertifikatą.

Bendrai paėmus visą apdraudos sumą, kiekvienam apsidraudusiam tenka arti \$1,633 apdraudos, tačiau bendrai paėmus kompanijų turtą, kiekvienam apsidraudusiam asmeniui ištinka vos \$386 su viršum. Įdomu palyginti ir kompanijų metinės pajamos su išmokėjimais. Visos kompanijos kartu i metus surenka duoklėmis (premium) arti penkis bilionus dolerių, tačiau apsidraudusiems išmoka tik apie pusę to, kiek duoklėmis surenka. Išmokėjimai apsidraudusiems nevienodi kiekvienais metais. Pavyzdžiui, 1936 m. visos kompanijos išmokėjo gyvies savo nariams \$1,460,000,000 ir mirusiųjų pašelpgavimus \$940,000,000, kas kartu sudaro \$2,400,000,000. Taigi tie sioginiai apdraudos išmokėjimai sudaro tik apie pusę tos sumos, kiek kompanijos surenka duoklėmis iš apsidraudusiųjų. Prie to pridėjus milžiniškas sumas uždarbio už investimus, galime suprasti kokius nepaprastai didelius uždarbius kompanijos turi.

Kompanijų Tarnautojai. Visose kompanijose tarnauja armijos prityrusių darbininkų. Pavyzdžiui, 1935 m. pabaigoje

įstojančių aplikantų sveikatos stovį. Tiesa, apdraudos kompanijos gali imti žymiai didesnę riziką, nes jos ima žymiai augstesnes duokles už tokią pačią apdraudą, negu fraternalės organizacijos. Augščiau paduotos skaitlinės parodo, kad kompanijos išmoka tik apie pusę tos sumos, kiek surenka duoklėmis vienų metų laikotarpiu. Be to, kompanijos paima aplikantus didesnėmis duoklėmis, jei suranda, kad tokie aplikantai su jais gavo algos \$123, raštnių tarnautojai po \$27, ieškanti naujo biznio agentai ir kolekto-riai po \$25, kiti įvairūs tarnautojai po \$32.

Kadangi visų kompanijų išlaidos biznio operacijoms siekia gerokai virš biliono dolerių i metus, tai visų tarnautojų algos sudaro mažiau pusę visų administracijos išlaidų. Nepasakytą, ar j augščiau minėtų tarnautojų algoms išlaidų suma įskaityta viršininkų algos. Yra žinomas faktas, kad, pavyzdžiui, apdraudos kompanijų prezidentai gauna metines algas, siekiančias nuo \$50,000 iki \$150,000. Jų pagalbininkai ir kiti viršininkai taip pat gauna dešimtimis tukstančių dolerių metines algas. Aplamai paėmus, visų apdraudos kompanijų viršininkai yra gerai apmokami.

Kiti Įdomūs Faktai.

Imant apsidraudusius žmones valstijoms, tai geriausiai stovi Delaware valstija. Jos piliečiai turi tiek apdraudos, kad kiekvienam jos gyventojui — vyrui, moteriai ir kudiui ištinka po \$1,474. Antrą vietą užima New Yorko valstija su \$1,450 kiekvienam gyventojui. Trečią vietą užima District of Columbia su \$1,373 kiekvienam gyventojui. Toliau seka kiekvienam gyventojui apdraudos sekamai: Connecticut — \$1,127, New Jersey — \$1,081, Rhode Island — \$1,058, Illinois — \$1,036, Massachusetts — \$1,008, Ohio — \$951, Pennsylvania — \$931, Maryland — \$920, Michigan — \$821, California — \$801, Missouri — \$772 ir tt. Mažiausiai apsidraudę Mississippi valstijos piliečiai, nes kiekvienam apdraudos ištinka tik \$215. Bendrai visas Jungtinės Valstijos paėmus, tai kiekvienam gyventojui esančios galioje apdraudos ištinka po \$767. Kaip augščiau minėjome, čia neįskaityta fraternalių organizacijų apdrauda.

Išmokėtos apdraudos pašelpgavimai didėleje didžiojoje buvo moterys, nes jos sudaro apie 80 nuos. visų pašelpgavių. Paprastai paveldėjimėse turto apie 63 nuos. eina moterims ir todėl neveltui sakoma, kad apie du trečdaliai Amerikos turto yra moterų rankose.

Įdomus ir tas faktas, kad pas taraisiais laikais taip vadinama „Industrial Insurance“ žymiai sumažėjo, kuomet reguliari vieno amžiaus apdrauda visose kompanijose žymiai pakilo. Taip gi sparčiai kyla ir grupių apdrauda, kuri netaip senai įvesta, kad davus galimybes pigesnėmis duoklėmis apdrausti įstaigų tarnautojų gyvybę. Su pabaiga 1936 metų grupių apdraudos suma pasiekė apie 12 bilionų dolerių, kuomet 1912 m. viso šios apdraudos Jungt. Valstijose ir Kanadoje tebuvo tik \$13,172,198 sumai.

Gyvybės Apdrauda Europoje. Iškirkiant Angliją, kurioje gyvybės apdrauda prasidėjo, kitose Europos valstybėse gyvybės apdrauda gana silpnai išsivysusi. Paėmus tas Europos valstybes, kuriose gyvybės apdrauda labiausiai prasipletusi, Jungt. Valstijų Komercijos Departamento surinktomis žiniomis su 1936 metų pabaiga turime sekamus davinius: Vokietijoje viso gyvybės apdraudos buvo 18,862,000,000

markių sumai; Čekoslovakijoje 13,725,000,000 kronų sumai; Švedijoje 330,000,000 kronų sumai. Šių valstybių valiutas, paverstus doleriais ir palyginus su gyvybės apdraudos suma Jungtinės Valstijose, atirasime, kad gyvybės apdrauda Europoje tebėra tik pradinėje stadijoje. Net ir Pietų Amerikoje gyvybės apdrauda labai žemai stovi. Argentinoje yra toliausiai šioje srityje pažengusi, tačiau su 1936 metų pabaiga gyvybės apdrauda teturėjo tik 149,716,000 pesų sumai.

Augščiau išvardintus gyvybės apdraudos srity faktus skelbiame „Tėvynės“ skaitytojų žiniai svarbiausiai tuo tikslu, kad supažindinti lietuvių visuomenę kaip plačiai gyvybės apdrauda yra išsivysusi Jungtinės Amerikos Valstijose. Augščiau suminėti faktai aiškiai parodo, kad Amerikos visuomenė pilnai sąmoningai įvertina nežinomo rytojaus pavojus ir stengiasi tiems pavojams pastoti kelią, apdraudama sava ir dorus lietuvių įstatų į susivienijimą kol dar nevēlu, kuriuo einant bus mokamos senatvės pensijos, nesumažina gyvybės apdraudos reikšmės ir

Mussolini Nori Įsigalėti Viduržemio Juroje

Anglų darbiečių dienraštis „Daily Herald“ skelbia jo paties surinktus naujus faktus, kurie įrodo Mussolinio nutarimą įsigalėti visoje Viduržemio juroje. Mussolini noris sukiudyti Anglijai susisiekti su Rytais, o Francijai su jos Afrikos kolonijomis.

Pagrindine propaganda Mussolini bandą j savo pusę pakreipti Britanijos valdomų salų Malto ir Kipro gyventojus.

Panašius metodus jis vartoja Francijos valdomoj Korsikoj ir Grekijos Kretoje.

Italijos valdoma Sardinijos sala ir Egejaus juroj esančią Dodekanesės salų grupę dabar jis stipriai fortifikuoja.

Dabar j Italijos rankas visai pateko iki šiolei Ispanijos valdyto Majorcos sala, didžiausia Balearų grupės sala.

Čia žemiau yra pranešimai apie italų akciją visose svarbesnėse Viduržemio jūros salose.

Malta.

Ši 94 kv. mylių sala yra 60 mylių j pietus nuo Sicilijos ir turi apie 250,000 gyventojų. Tai svarbi Britanijos laivyno bazė. Jai jau Italija strategiškai graso. Didelės pinigų sumos yra mestos iš italų šal-tinių, kad salos gyventojus nu-teiktų prieš anglus.

Dedamos visos pastangos 250,000 maltiečių įtikinti, kad Didž. Britanija jau smunkanti ir kad jū tikslas turėtų būti gauti autonomiją.

Britų valdininkai stengiasi užkirsti kelią italų įtakai ver-tis per Maltos sieną, bet ši ak-cija nėra per daug sekminga. Maltot nedaug italų, gal apie 600 šeimų, bet vis tiek šie gy-ventojai ir sudaro tą pagrindą, ant kurio Mussolini stato savo planus.

Korsika.

Tai nemaža sala. Bonapartų tėviškė. Ji turi apie 3,368 kv. mylių ploto su 290,000 gyven-tojų. Dabar Francijos vyriau-sybė budriai seka italų „kultu-roso“ potvinių, kuris liejamas į Korsiką. Didžiausi kiekiai ita-lų laikraščių siunčiami į šią

reikalingumo kiekvienam žmo-gui, ypatingai darbo žmonėms.

Dar reikia priminti, kad pa-togiausiai ir pigiausiai galima apdrausti savo gyvybę ir svei-ka-tą fraternalės organizacijo-se. Kiek biednuomenė išsigali gyvybės apdraudos išsimokėti, tiek jai užtenka apdraudos fra-ternalės organizacijos. Reikia atminti, kad tiesioginė viso amžiaus apdrauda yra pigiausia ir pastoviausia, kurią fra-ternalės organizacijose galima gauti žymiai pigesnėmis duok-lėmis, negu apdraudos kompa-nijose. Žinoma, svarbu apsižiū-rėti, kad fraternalės organiza-cijos būtų pilnai saugios ir už-tikrintos savo išsilaikymu.

Šioje valandoje Amerikos lie-tuviai turi pilnai užtikrintą fra-ternale organizaciją įvairių ru-šių apdraudai įsigyti. Ta orga-nizacija yra mūsų SUSIVIENI-JIMAS LIETUVIŲ AMERIKO-JE. Susivienijime Amerikos lietuvių gali pigiomis duoklė-mis apdrausti netik savo gyvy-bę, bet ir savo sveikatą. Todėl linkėtina, kad kiekvienas svei-kas ir dorus lietuvis įstotų į Susivienijimą kol dar nevēlu, kol sveikatos padėtis ir amžius leidžia įstoti į mūsų organiza-ciją.

Mussolini Nori Įsigalėti Viduržemio Juroje

salą ir korsikiečiams jie parda-vinėjami papiginta kaina.

Propagandiniose lapeliuose rašoma apie Napoleono galybę ir skelbiama, kad Mussolinis esąs pasaulinės reikšmės jo įpė-dinis.

Kipras.

Ši sala yra arčiausiai prie Azijos. Ji turi 3,584 kv. mylių ploto ir apie 350,000 gyventojų, kurių dauguma yra kipriotai (Cypriots) grekai. Italų propa-ganda tarp kipriotų ypač akty-viai pradėta skleist, net jos aktyvumas padvigubintas, kai buvo sužinota, kad Kipro atei-ties klausimas svarstomas Bri-tų imperijos gynimo komitete.

Kipras, šiandien paverstas svarbiausiu Britų interesų Vi-duržemio juroj punktu, galėtų sudaryti didžiausią kiltų italų ekspansijai į rytus.

Ši sala dominuoja įplaukimą į Suecą, Haifos naftos linijas ir tuo pačiu metu labai sumažina Italijos salų Egejaus juroj reikšmę, kurios dabar smarkiai fortifikuojamos.

Kreta.

Šią salą valdo Grekija. Ji tu-ri 3,180 kv. mylių ploto ir apie 387,000 gyventojų. Italija tebe-sistengia j savo pusę pakreipti kretiečių simpatijas. Bet kre-tiečiai žino apie tuos brutališ-kus metodus, kuriais italai el-giasi su grekais jų valdomose Dodekanesės salose. Todėl ir jų propaganda nėra tokia efekty-vi.

Majorika.

Tai didžiausia Balearų gru-pės sala, 1,312 kv. mylių. Pir-miau buvo Ispanijos valdoma, o dabar, nors oficialiai ją valdo sukilėliai, bet faktiniai italai. Su italiai priešais čia elgiamasi brutališkai ir kartais jie sušau-domi.

Visoms saloj esančioms da-lims, laivynui ir aviacijai vado-vauja italų karininkai, kurie dabar oficialiai yra sukilėlių ar-mijoj. Daugumas jų nešioja iš-paniškas uniformas, bet kai ku-riems dabar ir to neboreikia.

„Mes esame belaisviai mūsų pačių saloj“, sako Majorcos po-litijos valdininkai.

SMULKMENOS.

Jungt. Valstijų valstybinia-me izde yra aukso rezervas, siekiantis \$10,501,522,015, kiek vieną dolerį skaitant po 59 cen-tus aukso kursu. Tai vadinasi valdžios užstatas, garantuojan-tis vertę popierinių pinigų, ku-rie leidžiami apyvarton.

♦ ♦ ♦

Jungt. Valstijų agrikultūros ministerijos narys, P. H. Dor-sett, praėjusioj vasarąj buvęs Brazilijoje, Indijoje ir Inijoje, iš ten grįždamas parvežė sėklų 6,000 skirtingų augalų: žolių, vaismedžių, žemgumbių ir kito-kių. Visa tai bus bandoma au-ginti vidutinio klimato sferoje.

V. S. Jokubynas.

S. L. A. KALENDORIUS

KUOPŲ BEI APSKRICIŲ PARENGIMAI

SPRINGFIELD, ILL. — SLA. 275 kuopa rengia pirmą šios vasaros pikniką sekmadienį, birželio 20d., 1 valandą popietį, Zoo Parke. Bus gera muzika, užkandžių ir skanių gėrimų. Šokiams salė yra geriausia — graži ir didelė. Visas vietas draugijas, visus lietuvius ir lietu-vaite kviečiame atsilankyti į šį pikniką ir linksmai laiką praleisti. — Kviečia Rengėjai.

AMBRIDGE, PA. — SLA. 169 kuopa rengia pikniką birželio 27 d., Kindersio uky, šale Leegianville. Kviečiami vietos ir apylinkės lietu-viai ir lietuvaite atsilankyti ir linksmai laiką praleisti. Bus gera muzika, skanių užkandžių ir šaltų gėrimų. Taigi visi atsilankiusieji busite pilnai patenkinti. — Kviečia visus SLA. 169 kuopa.

STAMFORD, CONN. — SLA. 168 kuopa rengia pikniką birželio 20 dieną, Korins Grove, Springdale, Conn. Prasidės pirmą valandą po pietų ir trauksis iki vėlai vakare. Bus geras orkestras, užkandžių ir skanių gėrimų. Kviečiame vietinius ir apylinkės lietuvius ir lietuvaite atsilankyti į šį pikniką ir linksmai laiką praleisti. — Kviečia Rengė-jai.

HERRIN, ILL. — SLA. 12-tas apskritys rengia pikniką ir šokių nedėlioje, birželio 27 d. Bus geras orkestras ir platforma šokiams, taigi bus šalto alaus ir skanių užkandžių. Kviečiame visus vietos ir apylinkės lietuvius ir lietuvaite atsilankyti į šį pikniką ir linksmai laiką praleisti tyrame ore. Taigi galėsite sueti su senais draugais ir pažistamais.

KELRODIS: Važiuojant iš Herrino į Zeiglerj Route 148 ant „Big Muddy's“ kranto. — Rengi-mo Komitetas.

Kuopu Susirinkimai

Hartford, Conn. — SLA. 124 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks birželio 13 d., 2 val. popietį, YMCA name, kur visados susirinkimai laiko-mi. Visi nariai ir narės būtinai daly-vaukite, nes turime daug svarbių reikalų aptarimui, o ypatingai meti-no pikniko reikalus, kuris įvyks bir-želio 20 d. Malonėkite užsimokėti užvilktas mėnesines mokestis, kad neliktumet suspėdinti.

Nariai norėdami užsimokėti mėne-sines mokestis ar kitais reikalais kreipkitės pas finansų sekretorių šiuo adresu: 22 Wolcott Street, Hartford, Conn.

Alex Sabeika, sekr.

Inkerman, Pa. — SLA. 79 kuopos susirinkimas įvyks birželio 13 dieną, pirmą valandą popietį (per vasaros mėnesius susirinkimai bus laikomi viena valanda ankščiau ne-gu paprastai), paprastoj vietoj. Ma-lonėkite visi nariai ir narės atsilan-kyti ir užsimokėti užvilktas mėne-sines mokestis. O. Žurienė, sekr.

Providence, R. I. — SLA. 347 kuopos susirinkimas įvyks birželio 18 d., 7 val. vakare, L. P. P. Klubi-no name, 375 Smith St. Malonėkite visi nariai ir narės atsilankyti ir už-simokėti savo mokestis. Taigi yra ir kitų reikalų aptarimui, o svar-biausiai pikniko reikala. Neužmirš-kite atsivesti savo draugus prirašyti prie SLA. 247 kuopos.

V. J. Bankauskas, sekr

30 METU SPAUDĄ ATGAVUS

„Aušros“ Fotografijos su Prezi-dento A. Smetonos Prakalba

Kaina \$2.50

Gaunama „Tėvynės“ Adm., 307 West 30-th Street, New York, N. Y.

Mūsų Profesionalai, Specialistai ir Biznieri

MUSŲ ADVOKATAI

ADV. F. J. BAGOČIUS,

„Kelcio“ Name,
255 W. Broadway,
So. Boston, Mass.
Valandos kasdien: 9 iki 7.

ADV. JOHN B. BORDEN,

2201 W. Cermak Road,
Chicago, Ill. Kasdien 9 iki 5.
Pirmadieniais, trečdieniais ir
penktadieniais vak. 6-8.

ADV. JOSEPH J. GRISH,

4631 So. Ashland Avenue,
Chicago, Ill.
Res. 6515 So. Rockwell St.
Tel.: Boulevard 2800.

ADV. K. P. GUGIS,

Ofisas: 127 No. Dearborn St.
Chicago, Ill. Kamb.: 1431-1434.
Namose: 3323 So. Halsted St.
Vakaras: 6 iki 8:30.

ADV. C. VOKETAITIS

50 Court Street,
Brooklyn, N. Y.
Tel.: TRiangle 5-3622

MUSŲ GYDYTOJAI

DR. V. S. NARES,

Medikas ir Chirurgas,
2420 Marquette Road,
Chicago, Ill. Val.: 1-3 ir 7-9
Tel. Hemlock 8151

DR. J. S. STANESLOW,

Medikas ir Chirurgas,
S.L.A. Daktaras Kvotėjas,
95 No. Main Street,
Waterbury, Conn.

DR. G. J. TARULIS,

Osteopatas Gydytojas,
6331 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.
Valandos: 10-5 ir 7-9.

MUSŲ BIZNIERIAI

BENEDICT J. SCHEGAUS,

Real Estate & Insurance
Mortgage Loans,
134 Broadway, Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-1241

SVARBUS ATSIKIMAI ĮVYKSTA KASDIEN

Todel šiandien NAUJIENAS reikia turėti KASDIEN

Amerikos lietuviai turi dienraštį, iš kurio viską patiria KASDIEN, tai didžiausią ir seniausią dienraštį NAUJIENAS

Negyvenkit pusiau uždytom akim, patirkit viską kas dedasi plačiam pasauly, KASDIEN skaitydami

NAUJIENAS Už Chicago NAUJIENAS me-tams kainuoja tik \$5.00. Meti-niais prenumeratoriai dar gauna puikių dovanų. Vieną numerį pa-žiūrėjimui galite gauti VILTUI, tik parašykite laisrėklį.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street,
CHICAGO, ILLINOIS.

Reumatizmas Sausgėlė

Nesikankykite savęs skaus-Kaulų Gėlimu, arba Mėšlungiu — raumenų sukimu, nes skau-dėjimai ant patalo paguldo.

CAPSCO COMPOUND mostis lengvai pašalina virš-minėtas ligas; mums šiandien daugybė žmonių siunčia padė-kavones pasveikę. Kaina 50c, per pašta 55c. ar dvi už \$1.05. Dukart tvirtesnė 75c.

Kuopa: „SALTINIS SVEI-KATOS“ augalais gydytis, kai-na 50 centų.

JUSTIN KULIS

3559 South Halsted Street,
CHICAGO, ILL.

„T E V Y N Ė J E“ BIZNIERIAI GARSINKITES

IVAIRIOS ŽINIOS IS AMERIKOS LIETUVIŲ GYVENIMO

SAUNUS SLA. 38 KUOPOS ISVAŽIAVIMAS.

SLA. 38 kuopos linksmai ir gražūs išvažiavimas įvyks sekmdienį, birželio 20 d., į Forest Hills Park, kuris randasi arti Jamaica Ave., Queens, N. Y.

Pikniko vieta yra ground No. 3. Piknikas prasidės nuo 11 val. ryte ir tęsis iki vėlaus vakaro. Ten bus įvairių skanių užkandžių ir gardaus aliečio.

Šituo reikala rūpinasi sekami komisijos nariai: kuopos išdininkas Petras Mačys, Aimonas, Serienė, Karpavičius, Mikas Stina, J. Palonis, Jenulienė ir Blockienė.

Taigi, gerbiamieji kuopos nariai, neužmirškite virš pažymėtos dienos ir visi privalote dalyvauti šiam smagiam išvažiavime.

Vincas J. Vyšnius,
SLA. 38 kp. prot. rašt.

ATVYKSTA LIETUVOS SKAUTŲ BURY.

Tautinis Amerikos Skautų susibūravimas (Jamboree) šįmet įvyksta Vašington'e nuo birželio mėn. 30 d. iki liepos mėn. 9 d. J. A. V. prezidentas F. D. Rooseveltas yra to „National Boy Jamboree“ globėjas. Ponas Prezidentas vasario mėn. 8 d. yra per radio taip pareiškęs:

„Man malonu atnaujinti skautams kvietimą į Jamboree ateinančios vasaros pradžioje Vašington'e. Svetimi kraštai atsiųs delegatus, kad su musiais pasimatytų. Skautų organizacijos dabar veikia veik kiek viename civilizuotame krašte. Skautams stovykla Vašington'e duos mums progos išplėsti mūsų aktyvumą ir draugingumo ryšius taisy patvirtinti, kurie yra išreikšti skautų priesaikoje ir jų nuostatose.“

Lietuvos Skautų Sąjunga, naudodamasi tuo maloniu J. A. V. prezidento kvietimu, yra atitarsius pasiūsti į Vašington'ą savo delegaciją. Iš Kauno gautomis žiniomis, Lietuvos Skautų reprezentacinis būrelis iš šešių skautų žada per Francijos uostą Havre atplaukti į New York'ą birželio 23 dieną (laivo vardas tuo tarpu nežinomas). Iš New York'o jie vyks į Vašington'ą. Vašington'e jie susitiks su Lietuvos svečiais sportininkais.

Savo stovyklą Vašington'e mūsų skautai žada įrengti labai gražiai, lietuviškais rankdarbiais pasipuotė. Žada ir lietuviškomis dainomis palinksinti visus, kurie ateis į stovyklą aplankyti. Jamboree pasibaigus, Lietuvos skautai niekaip aplankys tas kolonijas, kurios nuosės su jais pasimatyti, ypač kurios turi suorganizuojusias savo skautų ar skautėlių būrelius, kaip pavyzdžiui Baltimore, Md. Tos organizacijos ir kolonijos, kurios geistų su Lietuvos skautais susitikti, ypač jei jos prieto progos sumanytų savojo jaunimo tarpe įkurti skautų būrelius, gali kreiptis į atvykusius Lietuvos skautus tokiu adresu:

National Boy Scout Jamboree,
Lithuanian Section,
Washington, D. C.

O skautams dar neatvykus galima rašyti: c/o Lithuanian Legation, Washington, D. C.

Atvykstančių skautų grupėje bus šie skautai: K. Laucius, vyresnysis skautas, grupės vadas; Juozas Vainauskas, Pagečių skautų vadas; Povilas Labanauskas, jūrų skautų brolių vedėjas; Juozas Vosylis, Biržų rajono skautų vadas; Algirdas Konečius, skautas, miškų studen

tas; Stasys Jurjonas, žemaičių jaunesniųjų skautų draugovės vadas. Grupėje betgi gali dar įvykti ir pasikeitimų. Skautai svečiai Amerikos lietuvių tarpe žada, dėja, pabuti labai trumpai: jie grįžta į Lietuvą draugė su Lietuvos svečiais sportininkais rugpjūčio 6 dieną.

Sveikindami malonius svečius-nebuvėlius, pasistengkime, kad jie iš Amerikos išsivežtų malonių įspūdžių.

SVETIAI „TEVYNĖS“ REDAKCIJOJ.

Birželio 8 d. lankėsi „Tėvynės“ redakcijoje SLA. 115 kp. finansų sekretorius p. Jurgis Kuiguolis iš Wilkes Barre, Pa. Svečias buvo atvykęs į SLA. Sekretoriaus raštinę kuopos reikalais. Maloniai pasikalbėta įvairiais reikalais su inteligentišku svečiu.

Lankėsi redakcijoje p. Adomas Grybė, kuris birželio 9 d. Švedų Amerikos Linijos laivu „Drottningholm“ išvyko atgal į Lietuvą. Gerb. svečias, p. A. Grybė, išgyveno Amerikoje apie 5 metus, studijuodamas augstąjį mokslo Amerikos universituose, paskiausias ir ilgaičiai gyveno Chicagoje. Linkime p. Grybė laimingos kelionės ir geriausio pasisekimo sugrįžus į tėvynę, kad sektųsi su visapusia nauda sunaudoti įgytas Amerikoje augštojo mokslo žinias.

BROLIŲ MOTUŽŲ PADEKA.

Apvažinėję visas lietuvių kolonijas su judamais paveikslais „Lietuva Kaiba“, ir dabar grįždami atgal namon į Lietuvą, jaučiame pareigą visiems nuosirdžiai padėkoti. Visiems tiems, kurie tiesioginiai ar netiesioginiai padėjo suorganizuoti mūsų paveikslų rodyką, visiems, kurie taip maloniai mus priėmė ir visiems tiems, kurie parėmė mus savo atsilankymu ir taip gražiai įvertino mūsų paveikslus, mes abu broliai tariame nuosirdų ačiū.

Grįždami į Lietuvą, mes jaučiame skolingi visiems, nes bebudami čia, Amerikoje, tarpe lietuvių, radome nuosirdų priėmimą ir susiprėjomę dar labiau dvasioje, įgavome naujų jėgų tęsti toliau pradėtą darbą.

Ateity, budami sveiki, stengsimės pagaminti ir atvežti parodyt dar įdomesnių ir gražesnių vaizdų iš Tamsto ir mūsų senosios tėvynės, neaplenkiant ir paskutinių įvykių.

Iki pasimatymo visiems.
M. ir K. Motužai.

LIETUVOS MUZIEJUI EKSPONATŲ RINKIMAS.

Lietuvos Generalinis Konsulas New Yorke praneša, kad Vytauto Didžiojo Kultūros Muziejui ekspozitui rinkti Jungtinėse Amerikos Valstijose įgalioti yra:

1. Kun. A. Milukas
2. Prof. J. Žilevičius
3. Matas Juzas
4. K. S. Karpus ir
5. V. Širvydas.

Prie šito reikia pridėti ir chiegiatę p. Sakalą, kuris tu lais laikas atgal išsiuntinėjo spaudai pranešimą ir atsišaukimą jam siųsti ekspozitui kaimo muziejaus įgaliotiniui.

VASARINĖ EKSKURSIJA Į LIETUVĄ.

Ekskursiją Vadovaus Vladas P. Mučinskas.

Antroji švedų Amerikos Linijos ekskursija į Lietuvą išplauks liepos 2 d., moderniam

motorlaivį Gripsholm. Ekskursijos maršrutas: New York — Gothenburg — Kalmar — Klaipėda. Išplauks pačiam vasaros gražiausiam laike. Puiki kelionė per Atlantiką, įdomūs vasaros vaizdai pervažiuojant iš Gothenburgo į Kalmarą, geležinkelio apie 7 valandos laiko per gražiąją ir Lietuvai draugiąją Švediją.

Ekskursiją vadovaus švedų Amerikos Linijos lietuvių skyriaus vedėjas Vl. Mučinskas, iš New Yorko iki Klaipėdos ir Kauno. Nevėluokite užsakyti laive vietas. Atminkite, kad liepos mėn. dar yra didelis turizmo judėjimas, kiti žmonės pasirūpina užsakyti laivakortę anksčiau ir gauti patogesnes laive vietas. Kodėl lietuviai negali taip pat užsakyti vietas koankščiausiai.

Pažymėtina, kad šioji ekskursija yra dar žemesnėmis laivakortė kainomis, nes nuo liepos 19 d. į jėia į gali naujos laivakortės kainos — brangesnės. Pasinaudokit žemesne laivakortė kaina, vykdam su pirmine ekskursija, kuri išplauks prieš pat kainų pakėlimą.

Ekskursijos Organizatoriaus.

LIETUVIŲ DARŽELIS ŽYDI IR ŽALIUOJA.

CLEVELAND, OHIO. — Atsilankius Clevelando Lietuvių Kultūriname Darželyje šiuo metu, žmogus negali nesigėrėti: pereitį rudenį susodinti krumai ir gėlės žaliuoja ir žydi, visos darželis dengiasi žalum ir žiedais, ir jis toks bus per visą vasarą iki vėlyvo rudens. Per žiemą gi žaliuoti lieka spygliūčiai, eglaitės ir kadugiai, ir amžinai žaliuojanti laurų krumai.

Šią vasarą kiekvienas Amerikos lietuvis privalo pasistengti atsilankyti Clevelande, nes tam turės geras priežastis: visą vasarą čia atsibuna svarbi Didžiųjų Ežerų Paroda, kurią aplankyti verta kiekvienam, na ir ta proga apsilankysit Lietuvių Darželyje.

Lietuvos Sportininkų Diena.

Lietuvos sportininkai ir kiti svečiai lankysis Clevelande liepos 25 ir 26 dd. Jų atsilankymo proga Clevelando lietuvių rengia didelę iškilmę Lietuvių Darželyje. Tai bus atmintinas įvykis, kuris gali nepasitaikyti daugiau niekadoms.

Darželyje bus suruoštas iškilmingas programos su kalbomis, dainomis ir kitais pajavyrinimais. Programos numatyta pradėti pavakarop ir tęsis apie porą ar kiek daugiau valandų.

Šiame programme bus užkviesta ir nekurie kiti žymieji Amerikos lietuvių veikėjai dalyvauti. Taigi kurie atvažiuos į Clevelandą iš vakaro, liepos 24 arba ryte 25 d., galės aplankyti ir parodą ir paskui dalyvauti puikiame programme darželyje.

Be programos darželyje, bus svečiams bankietas ir sporto žaidimas, kas duos progos amerikiečiams matyti Lietuvos jaunimą lošiant tik žaidimą, kuriuo Lietuvos sportininkai įgijo Europos čempionų garbę.

Kuriems bus nepatogu nuvykti į Chicago matyti Lietuvos sportininkus, tie atvažiuos į Clevelandą ir čia tuo pačiu atsilankymu atliksit tris dalykus: matysit darželį, Lietuvos svečius ir Clevelando Parodą.

Piknikas.

Lietuvių Darželis baigtas, bet Darželio Sąjunga liko su skolemis, kurių padengimu susirūpinus. Taigi pinigų sukėlimui rengia didelį metinį pikniką sekmdienį, birželio 20 dieną, Camp By-Heck Darželyje, kur,

kaip ir kitais metais, tikisi didelių publikos. Pasisekimas šio pikniko padės Darželio Sąjungai pasilengvinti savo skolų našta. Visi vietiniai rengkites dalyvauti šiame piknike.

Ankočit Savo Dalį.

Yra Amerikos lietuvių, kurie nėra prisidėję nei cento prie parėmimo Clevelando Lietuvių Darželio, nors visi kurie matė pripažįsta, kad Lietuvių Darželis yra vienatinis įjymiausias paminklas lietuvių tautai Amerikos kontinente. Tuo tarpu tas puikus paminklas neišaugo iš nieko, jį statydinti reikėjo lietuviams daug ko nuipirti ir duoti, valdžia davė tik darbininkus ir dalį medžiagos, kitkas buvo parupinta pačių Clevelando lietuvių. Norėdami darželį greičiau baigti, clevelandiečiai pasidarė skolas. Šiuo metu prašoma draugijų, klubų, kuopų ir pavienių asmenų prisidėti prie darželio su savo aukomis, busim dėkingi už bent kokią kad ir mažiausią auką. Paskyrę kelis dolerius iš savo izdo, arba parinkę iš narių, aukas siųskite finansų sekretoriaus vardu: Mrs. Mary Miščiukienė, 9820 Marah Ave., Cleveland, Ohio.

Čekius ir money orderius išrašytį išiminko vardu, P. P. Mullois. Visos aukos skelbiame spaudoje.

K. S. Karpus, darželio sek.,
6820 Superior Ave.,
Cleveland, Ohio.

ŠIRVYDO BIOGRAFIJOS REIKALU.

Prie pirmiau paskelbtų prenumeratorių prisidėjo šie: iš Chicago, Ill.

B. F. Simons-Simokaitis \$5.00
K. J. Semaska ————— 1.00

Viso — \$6.00

Vis daugiau veikėjų pradeda prisidėti velionio J. O. Širvydo biografiją išleisti. Iš to komitetetas įgija vilties, kad pabai-gos šį metų bus galima kary-gą išleisti. Tik reikia dar kiek pasidaruoti. Vieni dirbkime kilmie reikalingų pinigų išleimui, kiti, kurie yra pasiriję kait ką iš atsiminimų parašyti, pasikubinkim, kad redakcija gautų nesuvėluotai. Visų reikalas ir visi padirbėkime.

Prie pirmiau paskelbtų prenumeratų, buvusios Tėvynės Myletojų Draugijos 3-čia kuopa, Brooklyn, N. Y., paskyrė savo privatinį kuopos turtą išleimui Širvydo biografiją vertėje \$70.60.

Širvydo Biografijos Komitetas, 336 Union Ave., Brooklyn, N. Y.

J. Sagys, pirm.
P. Narvydas, išdin.

HARTFORD, CONN. Vėliavų Šventinimo Iškilmė.

D. Karo Lietuvių Legionierių Postas 7, po vardu F. Sabonio, įsigijo Amerikos ir Lietuvos vėliavas ir jų pašventinimas įvyks birželio 12, šeštadienį, 6 val. vakare, Lietuvių parapijos mokyklos salėje, 339 Capitol Ave. Iškilmėse dalyvauja iš visų apylinkių legionierių viršininkai ir publika, taigi geistina, kad visi Hartfordo lietuvių susirinktų ir šiose iškilmėse dalyvautų, nes tai retas ir iškilmingas atsitikimas. Be to, bus kalbėtojų: Adv. T. Kubilius, J. Kavaliauskas, kun. J. Ambotas, kun. Kripas, V. Čekanauskas ir kt.

Taip pat šis postas liepos 4 d. rengia pirmąjį pikniką išvažiavimą Lietuvių Parke, East Hartforde. Prašome visų lietuvių išanksto prisirengti ir skaitlingai iš visur dalyvauti.

Posto Komandierius

Žalnieraitis.

EKSKURSIJA Į LIETUVĄ.

Cunard White Star linija rengia didelę ekskursiją į Lietuvą. Ekskursija išplauks dideliu ekspresiniu laivu Berengaria iš New Yorko birželio 19 dieną ir plauks iki Cherbourg. Iš ten Lietuva bus pasiekama traukiniais. Ekskursiją vadovaus ekskursijų prityręs vadas, kuris visiems keleiviams suteiks mandagų patarnavimą visoje kelionėje. Laive bus rengiami specialūs pasilinksminimo programai.

Siuo syk pasitaiko puiki proga keliauti vienu pasaulio didžiausių laivų, kuriame įrengti gražūs kambariai, duodama skanus maistas ir puikus Cunard patarnavimas trečios klasės keleiviams. Vandenių keliaujama tik šešias dienas. Ši ekskursija užgirta Lietuvių Laivakortė Agentų Sąjungos. Užsakykite vietas dabar.

Informacijas galima gauti pas visus lietuvių laivakortė agentus įvairiuose miestuose. Kam nepatogu kreiptis į vietinius laivakortė agentus — ma-lonėkite kreiptis tiesiog į Cunard White Star, 25 Broadway, New York, N. Y.

WILKES BARRE, PA.
Skulptoriaus Petro Rimšos Kurinių Paroda Prasidėjo Birželio 5-tą, Baigsis Birželio 13-tą.

Šeštadienį, birželio 5-tą, Historical Society Muziejaus salėje, 78 Franklin St., Wilkes Barre, atidaryta skulptoriaus Petro Rimšos kurinių paroda, kuri baigsis sekmdienio vakare, birželio 13-tą. Įžanga veltui.

Paroda atdara nuo 2-ros iki 5-tos val. popietį ir nuo 7-tos iki 9-tos vakarais.

Petras Rimša savo meno kuriniais garsina lietuvių tautą civilizuoto pasaulio akys ir del to vertas paramos. Jis savo kuriniuose tarp ko kito atvaizduoja lietuvių tautos kovas už savo tautinę butį, už laisvę ir nepriklausomybę. Jo toki kuriniai, kaip „Lietuvos Mokykla“, „Vyties kova su aru“, „Artojas“, „Diena ir Naktis“ daug pasako lietuviui ir kitataučiai apie tas lietuvių tautos kovas ir pastangas.

Petras Rimša savo kuriaų parodas turėjo Europos svarbiausiose centruose, taip pat ir Jungtinių Valstijų didmiesuose ir visur susilaukė meno kritikų augšto įvertinimo. Garšų meno muziejai (pav., Bostono) stengiasi įsigyti jo kurinius.

Vietos ir kaimyniškų kolonijų lietuvių kviečiami gausiai lankyti šią parodą. Jei kitataučiai įdomauja ir augštai įvertina mūsų gabaus tautiečio meniškus kurinius, tai savię j uo-daugiau turėtų tą atjausti ir įvertinti.

Spaudos Komisija.

PITTSBURGH, PA.
Pagerbė Motinas.

Sandaros moterų kuopa turėjo vakariene gegužės 9 d. Vakariene buvo labai rėsekminga. Daug gražios publikos buvo ir tinkamai buvo pagerbtos motinos, Motinių Dienos proga. Vakarą vedė J. Rukas, Sandaros Sąryšio pirmininkas. Panelės Jurkoniutės sudainavo keletą duetų. Kalbas pasakė: P. Pivronas, P. Dargis, K. Šinkunas, J. Virbickas. Buvo įteikta dovana p. Savalckienei iš Homestead, Pa., kaip motinai už išauklėjimą didžiausios šeimynos — 12 vaikų. Antra dovana teko p. Janulienėi, motinai 7 vaikų. Visas pelnas paskirtas Lietuvių Kambariui, Pittsburgho Universitete. Pelno liko \$25.00.

NESVEIKI INKSTAI?

Puslė Erzinama? Nusilapinimas Apusunkintas?

Kun. Jonas rekomenduoja Ki-retic Phylskes (Tablets), kurios palengvins tokią skaudią padėti, taipgi strėnu skaudėjimą ir nemigos naktis prašalins lengvai, saugiai ir greitai! Kam ilgiau kan-tinut? Užsakykite dėžutę Ki-retic Tablets šiandien. Nesuskit pinigų. Užmokėsite paštorui \$1.25 kuomet pristatys vaistus. Iškirpkite šį skelbimą ir pasiųskite šiandien į:

KI-RETIC CO. Dept. T.
529 Hudson St., New York, N. Y.

Parapijos Sukaktis.

Antras gana įjymus parengimas buvo, tai lietuvių tautiškos parapijos 14 metų sukaktuvių atžymėjimui, kuris įvyko gegužės 23 d., parapijos svetainėje. Mat šv. Jurgio parapija gavo naują kunigą Asčių, kuris yra gana rimtas žmogus ir gabus chorvedis, taipgi turi ir naują vargonininką J. Reketį.

Buvo gražus programos: parapijos choras sadainavo daug gražių dainelių, taipgi suvienytas choras gana gražiai sudainavo, diriguojant kun. Asčių. Kalbas pasakė: J. J. Gilis, P. Paulionis, Adv. E. Schultz, F. Rodgers ir J. Virbickas. Vakariene buvo labai gera, vėliaus sekė šokiai.

Priėmimas Sportininkų.

Pittsburgiečiai rengiasi Lietuvos sportininkus priimti tinkamai. Kadangi buvo Pittsburghui skirta dvi dienos, liepos 27 ir 28, tai del 28-los buvo paimtas net kontraktas pagrindu Pittsburgho Stadions del žaidimų. Bet laimė, kad dar tikietai nebuvo padaryta. Dabar viskas pakeista. Pittsburghui paskirta tik viena diena, liepos 8-ta. Todel draugijų atstovų išrinktas komitetas tuoj ėmėsi darbo, kad tinkamai prisirengti. Paimta L. P. Svetainė S. S. del bankieto, kuris įvyks ketvirtadienį, liepos 8 d. 8 val. vakare. Bus vakariene, prakalbos ir šokiai. Taigi Pittsburghas ruošiasi visomis išgalėmis kuogeriausiai priimti svečius sportininkus.

Juozas Virbickas.

Ar kiti odos ligu, naudokite Marvan Dermopathic Salve ir tuojau pasveikite. Šis vaistas statariai sulauko niežėjimo ir alstina gydyma. Yra saugus ir pasitikėtinas. Pasitenkinimas garantuojamas arba pinigai gražinami. Pudeleis 60c. Du syk didesnis pudeleis — 1 doleris. Mes prisisiunime O. D., o jus užsimokėsite laikams, kuomet jums atneš. Užsakykite šiandien.

Marvan Laboratory, Inc., Dept. E.
407 East 6-th St., New York, N. Y.

ATSITIKIME DIDELIO ISBĖRIMO

ar kiti odos ligu, naudokite Marvan Dermopathic Salve ir tuojau pasveikite. Šis vaistas statariai sulauko niežėjimo ir alstina gydyma. Yra saugus ir pasitikėtinas. Pasitenkinimas garantuojamas arba pinigai gražinami. Pudeleis 60c. Du syk didesnis pudeleis — 1 doleris. Mes prisisiunime O. D., o jus užsimokėsite laikams, kuomet jums atneš. Užsakykite šiandien.

Marvan Laboratory, Inc., Dept. E.
407 East 6-th St., New York, N. Y.

Shenandoah ir Mahanoy City, Pa., Apylinkės

Lietuvių Radio Diena

SEKMADIENY, BIRŽELIO-JUNE 20, 1937

Lakeside Parko Auditorium

PO DIREKCIJA

ANTANO STANIŠKIO

1. Minėjimas penkių metų sukaktuvių Lietuvių Radio Programų šioje apylinkėje.

2. Pagerbimas Miko Petrausko ir įvertinimas jo veiklos Amerikos lietuvių tarpe.

Programas prasidės 2 valandą popietų.

Muzikalė programa bus turininga. Joje dalyvauja:

a) Brunon Krygers orkestras; b) Tautiniuose rubuose dainininkės ir dainininkai, dalyvavusieji Lietuvių Radio Programose; c) VIOLETA KAPO-MOCKAITYTĖ iš Mahanoy City, Pa. — žymi smuikininė; ZOSĖ VITAITIENĖ iš New Yorko — žymi dainininkė-solistė; „Tėvynės“ redaktorius S. E. VITAITIS, kaip artimas velionio Petrausko draugas, pasakys trumpą prakalbą įvertinimui velionio Petrausko darbų.

PASIBAIGUS PROGRAMAI ŠOKIAI SALEJE

Daugelis draugijų renia šį Parengimą.

Ekskursijos Busais biliety kainos: iš Shenandoah ir Lakeside Parko ir atgal 50c.; iš Mahanoy City į Parką ir atgal 40 centų.

ĮŽANGA Į PARKĄ TIK 50 CENTŲ.

Skanių valgių ir gėrimų bus galima gauti parengime. Visus Shenandoah, Mahanoy City ir visos apylinkės lietuvių širdingai kviečiame atsilankyti į šį reikšmingą parengimą.

Spaudos Komisija.

PITTSBURGH, PA.
Pagerbė Motinas.

Sandaros moterų kuopa turėjo vakariene gegužės 9 d. Vakariene buvo labai rėsekminga. Daug gražios publikos buvo ir tinkamai buvo pagerbtos motinos, Motinių Dienos proga. Vakarą vedė J. Rukas, Sandaros Sąryšio pirmininkas. Panelės Jurkoniutės sudainavo keletą duetų. Kalbas pasakė: P. Pivronas, P. Dargis, K. Šinkunas, J. Virbickas. Buvo įteikta dovana p. Savalckienei iš Homestead, Pa., kaip motinai už išauklėjimą didžiausios šeimynos — 12 vaikų. Antra dovana teko p. Janulienėi, motinai 7 vaikų. Visas pelnas paskirtas Lietuvių Kambariui, Pittsburgho Universitete. Pelno liko \$25.00.

7 Dienos Į LIETUVĄ

ANT

BREMEN-EUROPA

Greiti traukiniai prie pat laivų BREMEN ir EUROPA Bremerhavene užtikrina patogią kelionę į Kauną. Arba keliaukite populiariais ekspresiniais laivais.

COLUMBUS

HANSA DEUTSCHLAND HAMBURG NEW YORK

Patogus geležinkeliais susisiektis iš Bremeno ar Hamburgo. Mes pagelbėsime jums išgauti svečių ir imigracijos vizas del jūsų giminių iš Europos.

Informacijų klauskite pas vietinį agentą arba

HAMBURG-AMERICAN LINE

NORTH GERMAN LLOYD

57 BROADWAY NEW YORK